

Omgevingsvisie

30 oktober 2017

Omgevingsvisie

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1. Inleiding	3
1.1 Waarom een Omgevingsvisie?	3
1.2 Toekomstvisie grenzeloos Goûd!	3
1.3 Proces	4
1.4 Leeswijzer	6
2. Aan de slag met de Omgevingsvisie	7
2.1 Gebiedsgericht werken	7
2.2 Maatwerk in benadering	7
3. De identiteit van Oldambt	10
3.1 Kernkwaliteiten	11
4. Kernvisie	18
4.1 Eigentijdse, duurzame graanrepubliek	18
4.2 Water- en natuurgemeente	23
4.3 Ruimte voor pionieren	30
5. Uitvoering	41
5.1 Centrale opgaven	41
5.2 Prioritering	42
Bijlagenboek:	
1. Verslagen thema avonden	
2. Omgevingsvisie in de klas	
3. Resultaten enquête	
4. Reactienota zienswijzen	

1. Inleiding

1.1 Waarom een Omgevingsvisie?

De Omgevingswet is inmiddels vastgesteld, maar nog niet in werking getreden. Een van de nieuwe instrumenten onder de Omgevingswet is de Omgevingsvisie. Onder de Omgevingswet is het voor gemeenten verplicht om een Omgevingsvisie op te stellen. Het is een integrale visie waarin strategische hoofdkeuzen van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn staan. Het is geen gedetailleerd plan maar toont de hoofdlijnen aan voor het langetermijnbeleid. De Omgevingsvisie is een politiek-bestuurlijk document dat alleen de gemeente bindt.

Op dit moment is het nog mogelijk om thematische visies vast te stellen. Onder de Omgevingswet is dat niet meer de bedoeling. Er vindt een integrale afweging plaats in de Omgevingsvisie, waardoor het gemeentelijk beleid ook inzichtelijker en beter afgestemd wordt.

De Omgevingswet introduceert nog een nieuw instrument, namelijk het programma. Verdere uitwerking van het strategisch beleid in de Omgevingsvisie kan op tactisch/operationeel niveau plaatsvinden via het programma. In de toekomst zullen we geen beleidsnota's meer gaan opstellen, maar worden dit programma's die onder de Omgevingsvisie komen te hangen. De integrale afweging vindt plaats in de Omgevingsvisie. Ook wordt daar de verbinding gelegd tussen de verschillende beleidsvelden. Dit betekent voor de organisatie dat we in de toekomst integraal moeten werken en de verbinding moeten blijven leggen.

Artikel 3.2 Omgevingswet

Een Omgevingsvisie bevat:

- a. een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving,
- b. de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied,
- c. de hoofdlijnen van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

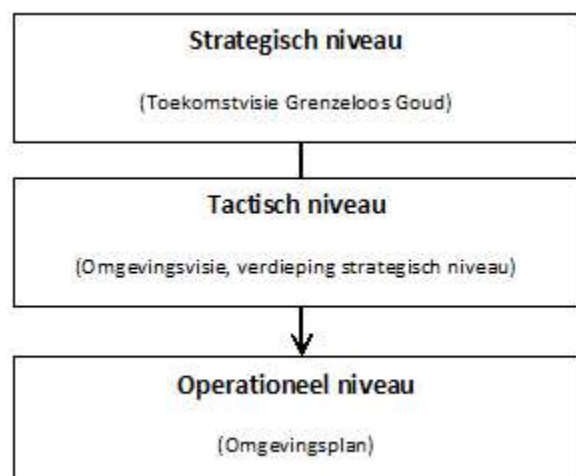
Door nu al aan de slag te gaan met een Omgevingsvisie lopen we vooruit op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. We willen goed voorbereid zijn op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Het biedt ons tevens de mogelijkheid om nu al een integraal beleidskader op te stellen die aansluit bij de cultuur van de Omgevingswet, te weten 'Ja, mits' in plaats van het 'Nee, tenzij'-principe. Dit biedt kansen voor initiatiefnemers van ontwikkelingen.

Dorps- en wijkvisies

We willen initiatieven uit de wijken en dorpen ondersteunen. We geven uitdrukkelijk ruimte voor eigen inbreng. De dorpen en wijken zijn uitgenodigd om een dorps- of wijkvisie te maken. Het abstractie- en detailniveau van beide documenten is zodanig dat de dorps- en wijkvisies vrij kunnen bewegen in de Omgevingsvisie. Ze kunnen naast elkaar bestaan. Mocht er aanleiding zijn om de Omgevingsvisie aan te passen, dan kan dat. Het is een dynamisch document.

1.2 Toekomstvisie grenzeloos Goûd!

In de Toekomstvisie 'Oldambt, grenzeloos Goûd!' is aangegeven dat de daarin genoemde ambities worden uitgewerkt en geconcretiseerd. Met de Omgevingsvisie is het mogelijk om te komen tot concretisering op het fysieke domein, waarbij ook de gevolgen van ontwikkelingen in het sociaal domein die relevant zijn voor de fysieke leefomgeving zijn meegenomen.

De genoemde toekomstvisie is een strategische visie waarin drie ambities zijn verwoord:

1. Jongste watergemeente – de meest kansrijke ambitie van Oldambt en is gericht op het ontsluiten van het Oldambtmeer en het ontwikkelen van een nieuwe watercultuur.
2. Eigentijdse graanrepubliek – deze ambitie sluit aan op het authentieke landschap en bijbehorende geschiedenis die nog vindbaar is in het Oldambt.
3. Ruimte voor pionieren – de ambitie die de durf en het ondernemerschap moet aanspreken. Kansrijke projecten liggen onder andere op het gebied van landbouw, energie en water.

In deze Omgevingsvisie krijgen de ambities een doorvertaling naar plekken en opgaven/programma's. Vervolgens wordt dit verder uitgewerkt op het operationele niveau, onder meer in programma's en het Omgevingsplan.

Om goed de vertaling naar het Omgevingsplan te kunnen maken hebben we in deze visie de volgende vragen beantwoordt:

- hoe zorgen we er als gemeente voor dat het beleid tot uitvoering komt? Hoe kunnen we dit samen met andere partijen tot uitvoering laten komen?
- hoe sturen we nieuwe ontwikkelingen? Doen we dit zelf als gemeente? Of leggen we het initiatief en de verantwoordelijkheid (meer) bij de maatschappij? En wat willen we in ieder geval niet?

De beantwoording van deze vragen hebben we ingevuld samen met inwoners, stakeholders en andere belanghebbenden.

1.3 Proces

Voorafgaand aan deze visie is een basisdocument opgesteld waarbij dorps- en wijkraden en stakeholders zijn betrokken. Dit basisdocument is op 30 januari 2017 vastgesteld door de gemeenteraad. Vervolgens is de visie via burger- en overheidsparticipatie verder vorm gegeven en uit gewerkt. In deze paragraaf wordt dit proces beschreven.

Thema avonden

We hebben drie thema avonden gehouden om input te krijgen voor de Omgevingsvisie. De uitnodiging voor deze avond is breed verstuurd, alle inwoners, belanghebbenden en geïnteresseerden waren welkom.

Iedere avond stond één van de ambities uit de toekomstvisie centraal. De locatie is afgestemd op de thema's van die avond zodat dit inspirerend werkt voor de aanwezigen. Per avond waren er vier sprekers/inspirators die de zaal vertelden hoe zij tegen de thema's aankijken. Op basis daarvan vond een gesprek met de zaal plaats waarbij iedereen zijn visie kon geven.

Aan het eind van de avond was er de mogelijkheid om na te praten bij de inspiratiemuur, een wand met daarop vragen en stellingen. Met behulp van briefjes konden de aanwezigen hier hun inbreng geven.

In de bijlagen zijn de verslagen opgenomen waarin te lezen is wat er die avond gezegd is. Ook zijn wordclouds opgenomen waaraan u in een oogopslag kan zien wat de veelbesproken onderwerpen waren. Tot slot is een weergave opgenomen van de inbreng die we op de inspiratiemuur hebben ontvangen.

Enquête

Tijdens de thema avonden zijn veel onderwerpen besproken en zijn er goede gesprekken geweest. Toch zijn ook een aantal onderwerpen niet of slechts kort ter sprake gekomen. We hebben daarom een enquête opgesteld waarin wij gevraagd hebben naar deze onderwerpen.

In de bijlage is de enquête met de resultaten opgenomen, Onderwerpen die in de enquête opgenomen zijn onder andere; stimulering beweging inwoners, energie (voorziening bij woningen/kleine windmolens/zonnepanelen), gemeentelijk beheer of eigen beheer openbare ruimte en ruimte voor schaalvergroting landbouw.

We hebben de enquête via facebook gepromoot. 282 mensen hebben de enquête ingevuld. Met dit aantal zijn wij tevreden,

Gastlessen Omgevingsvisie op basisscholen

Op vier basisscholen is in de groepen 7 een gastles gegeven over de Omgevingsvisie.

De kinderen hebben nagedacht over de toekomst van hun eigen leefomgeving en wat daarbij allemaal mogelijk is. Tot slot hebben de kinderen een tekening gemaakt van die elementen die zij het belangrijkste vinden.

Het resultaat is een zestigtal tekeningen. De tekeningen zijn als bijlage bijgevoegd.

Documentaire met jongeren

In samenwerking met het jongerenwerk is een korte film gemaakt. Deze film geeft weer hoe jongeren het gebied beleven en hoe zij hun toekomst zien in relatie tot het gebied.

Ter inzage

Het concept van de Omgevingsvisie heeft vanaf 8 juni 2017 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Het concept is gepresenteerd tijdens een tweetal avonden: één specifiek voor dorpen en wijken, de ander voor iedereen die belangstelling had.

Er zijn dertien zienswijzen binnengekomen. Deze zijn beantwoord in een aparte reactienota. De zienswijzen zijn op onderdelen aanleiding geweest tot wijzigingen in de Omgevingsvisie.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk twee leest u op welke manier we een integrale afweging willen maken bij nieuwe ontwikkelingen. In hoofdstuk drie worden de kernwaarden en kwaliteiten van de gemeente beschreven. Vervolgens komen in hoofdstuk vier de hoofdlijnen van het beleid aan bod. Een aanzet voor een uitvoeringsagenda met projecten en programma's die hieruit voortvloeien staat opgesomd in hoofdstuk vijf.

2. Aan de slag met de Omgevingsvisie

In deze Omgevingsvisie wordt een integrale visie beschreven. De Omgevingswet gaat uit van het principe 'Ja, mits' De Omgevingsvisie geeft zicht op de noodzakelijke en gewenste ontwikkelingen van de fysieke leefomgeving, met daarbij de verbinding naar het sociale domein. We zoeken hierbij naar samenhang met de (regionale) dynamiek van de huidige maatschappij.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in de sturingsfilosofie, hoe aan deze ontwikkeling vorm te geven, hoe we de gewenste ontwikkelingen denken te faciliteren en hoe de visie in de praktijk gaat werken.

2.1 Gebiedsgericht werken

De gemeente Oldambt is volop in beweging. De bevolking neemt af en de samenstelling verandert, de wereldwijde economische crisis is voorbij, de gevolgen ervan zijn nog wel merkbaar. Daar komt bij het groeiende takenpakket van de gemeente als gevolg van decentralisatie van rijksoverheidsbeleid. Dat samen vereist, naast het stellen van duidelijke prioriteiten, inventiviteit. Daarom zet de gemeente Oldambt in op de ambitie om te komen tot een nieuw samenspel tussen burger en overheid: van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie.

Op 20 juni 2016 heeft de gemeenteraad besluiten genomen in het kader van de takendiscussie. Onze rol in de samenleving is samengevat 'Gemeente Oldambt verbindt en ondersteunt'. Deze woorden vormen de rode draad in de manier waarop we de komende jaren gaan werken.

Er zijn in Oldambt vele verschillende instellingen, verenigingen, bedrijven, inwoners en hun inwonersplatforms actief. Al deze partijen hebben hun eigen deskundigheden, wensen en ideeën. De gemeente Oldambt wil dit graag helpen verbinden en initiatieven vanuit de samenleving mogelijk maken en verder brengen. Daarbij wil de gemeente initiatiefnemers faciliteren, ondersteunen en samenbrengen. Zonder hierbij de verantwoordelijkheid van het initiatief over te nemen!

Door gebiedsgericht te werken denkt de gemeente de inwoners en organisaties meer verantwoordelijkheid en invloed te kunnen bieden op sociale en fysieke maatregelen in hun directe leefomgeving. Door deze invloed en verantwoordelijkheid te bieden willen wij ervoor zorgen dat het gemeentelijk aanbod beter afgestemd wordt op de vraag van de samenleving. De doelstelling hierbij is om minder te regelen in de systeemwereld van de gemeente en daarbij de leefwereld van inwoners te versterken. Zeg maar, samen mogelijk maken!

2.2 Maatwerk in benadering

De Omgevingsvisie geeft aan naar welke situatie de gemeente in de toekomst toe wil werken. De rol van de gemeente bij de diverse doelen verschilt. Soms zullen we zelf projecten initiëren en in andere situaties zullen we meer faciliterend optreden. Dit betekent niet automatisch dat we ook financiële middelen beschikbaar stellen. Met deze Omgevingsvisie willen we ook particuliere initiatiefnemers uitnodigen om een bijdrage te geven aan de toekomst van Oldambt.

De Omgevingsvisie is een belangrijk kader voor initiatieven die nog niet mogelijk zijn op basis van regels voor de fysieke leefomgeving. Van belang is dat een initiatiefnemer op basis van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan kan zien waar zijn initiatief op wordt beoordeeld.

Om vervolgens te beoordelen of een initiatief bijdraagt aan de doelstellingen van de Omgevingsvisie, zullen de initiatiefnemers en de gemeente samen een strategie kiezen die het beste bij dit initiatief past.

Dit kan zowel per initiatief als per initiatiefnemer verschillen. Niet alle initiatieven zullen een even grote impact op de leefomgeving hebben. De mate van impact op de leefomgeving bepaalt de te volgen benaderingswijze van een initiatief.

Welke strategie gekozen wordt is zowel afhankelijk van de impact op de leefomgeving van het initiatief als van de mate van professionaliteit van de initiatiefnemer. De ene initiatiefnemer heeft wat extra ondersteuning nodig bij de uitwerking van het plan, de andere initiatiefnemer heeft het plan al volledig uitgewerkt en goed onderbouwd. Deze strategieën worden vorm gegeven door zogenaamde serviceformules. Deze worden verder uitgewerkt en geïmplementeerd in de organisatie.

Welke service formules zijn er en wat betekenen ze?

Snel service formule: deze kenmerkt zich door snel en simpel op een duidelijke, vooraf gecommuniceerde manier, afdoen van een (aan)vraag. Ook de mate waarin de initiatiefnemer zelf een bijdrage levert aan het proces is groot. Deze formule zal vaak worden gekozen voor initiatieven die passen binnen de kaders van het Omgevingsplan.

Ontwerpformule: initiatiefnemers en belanghebbenden worden meer en beter begeleid bij het vergunningentraject. Een toegewezen casemanager is gedurende het hele traject aanspreekpunt voor de betrokken partijen en zorgt voor een soepel verlopend proces zowel in- als extern. Deze formule wordt gekozen bij grotere lokale initiatieven zoals uitbreiding van bedrijven of nieuwvestiging hiervan. De bijdrage van de initiatiefnemer is bij de voorbereiding en tijdens het gehele proces groot. Bijvoorbeeld in de onderbouwing van het plan en het zorgen voor draagvlak.

Ontwikkelformule: dit is een vorm van samenwerking tussen de initiatiefnemer, belanghebbenden en gemeente waarbij het definitief plan gezamenlijk wordt vormgegeven. Dit is maatwerk om tot het beste breed gedragen resultaat te komen. Dit proces zal in eerste aanleg leiden tot een principe-uitspraak van de gemeente over haalbaarheid en mate van medewerking om het plan daadwerkelijk te realiseren. De initiatiefnemer is tijdens dit proces, binnen de gemaakte afspraken, aan zet. Dit betreft grootschalige initiatieven die grote impact hebben op de leefomgeving in een wijk, buurt of een dorp.

'Luister naar elkaar!'

- themabijeenkomst Ruimte voor pionieren -

Voor zowel initiatieven die met behulp van de ontwerpformule als met de ontwikkelformule tot stand komen moet het bestuur vroegtijdig in het proces te worden betrokken. Dit om te voorkomen dat onnodige kosten worden gemaakt en om teleurstellingen later in het proces te voorkomen.

Er wordt bij initiatieven die voldoen aan de definitie van de ontwerp- of de ontwikkelformule gewerkt in vijf fasen:

1. Intake
2. Quick scan
3. Bestuurlijke afweging
4. Aanvraag
5. Vergunning

Om te komen tot een onderbouwde beoordeling hanteert de gemeente Oldambt een quick scan als basis, om zo een integraal en gedragen beeld te krijgen over de mogelijkheden en haalbaarheid van een plan.

Op basis van de uitkomsten van deze quick scan, maakt het bestuur gebruik van de lokale afwegingsruimte om te kunnen beoordelen of het initiatief bijdraagt aan de doelstellingen van de Omgevingsvisie. Ook krijgt de initiatiefnemer inzicht in aandachtspunten op het terrein van de fysieke leefomgeving zoals infrastructuur, water, bodem, lucht, landschap, natuur en cultureel erfgoed.

Daarmee krijgt de initiatiefnemer een goed beeld van de haalbaarheid van het plan en de bereidheid van de gemeente om de benodigde procedures te doorlopen om het plan uiteindelijk te kunnen vergunnen. Bij een quick scan met een positief oordeel van het college over het initiatief wordt de kans op succes bij een planologische procedure vergroot. Onderdeel van de quick scan zal mede een toets van een participatieproces zijn. Het ligt in de rede dat hiervoor aanwijzingen door de gemeente worden opgesteld.

Bij het beoordelen van initiatieven gaat de gemeente uit van de benoemde kernwaarden en thema's per gebied in zowel deze Omgevingsvisie als de vertaling hiervan in het Omgevingsplan. Ook overige wet- en regelgeving blijft een toetsingskader. In hoeverre een initiatief past binnen deze kaders en of deze kaders zelfs wordt versterkt kan worden beoordeeld door bijvoorbeeld gebruik te maken van een afwegingsmatrix. Het integraal afwegingskader uit de Omgevingsvisie kan in het Omgevingsplan worden vertaald naar een matrix, dat de nodige flexibiliteit geeft, maar ook garanties voor de leefomgeving. Deze matrix helpt ons om initiatieven integraal te beoordelen. Ook initiatieven die niet op alle aspecten positief scoren kunnen toch doorgang vinden. In de visie zijn variabelen genoemd die van belang zijn voor de toekomst van de gemeente. In het proces om te komen tot een Omgevingsplan kan in de definitieve werkwijze worden vastgesteld hoe een afweging wordt gemaakt. Wanneer hierbij voor een matrix wordt gekozen, wordt in samenhang met de Omgevingsvisie bepaald welke variabelen in de matrix opgenomen worden en welke prioritering hierbij gehanteerd wordt. Hieronder een voorbeeld van een afwegingsmatrix. De variabelen en prioritering kunnen per gebied verschillen. Om een negatieve score te compenseren kan een compensatiemaatregel opgenomen worden. Bijvoorbeeld een extra inzet op het gebied van duurzaamheid, dit is maatwerk.

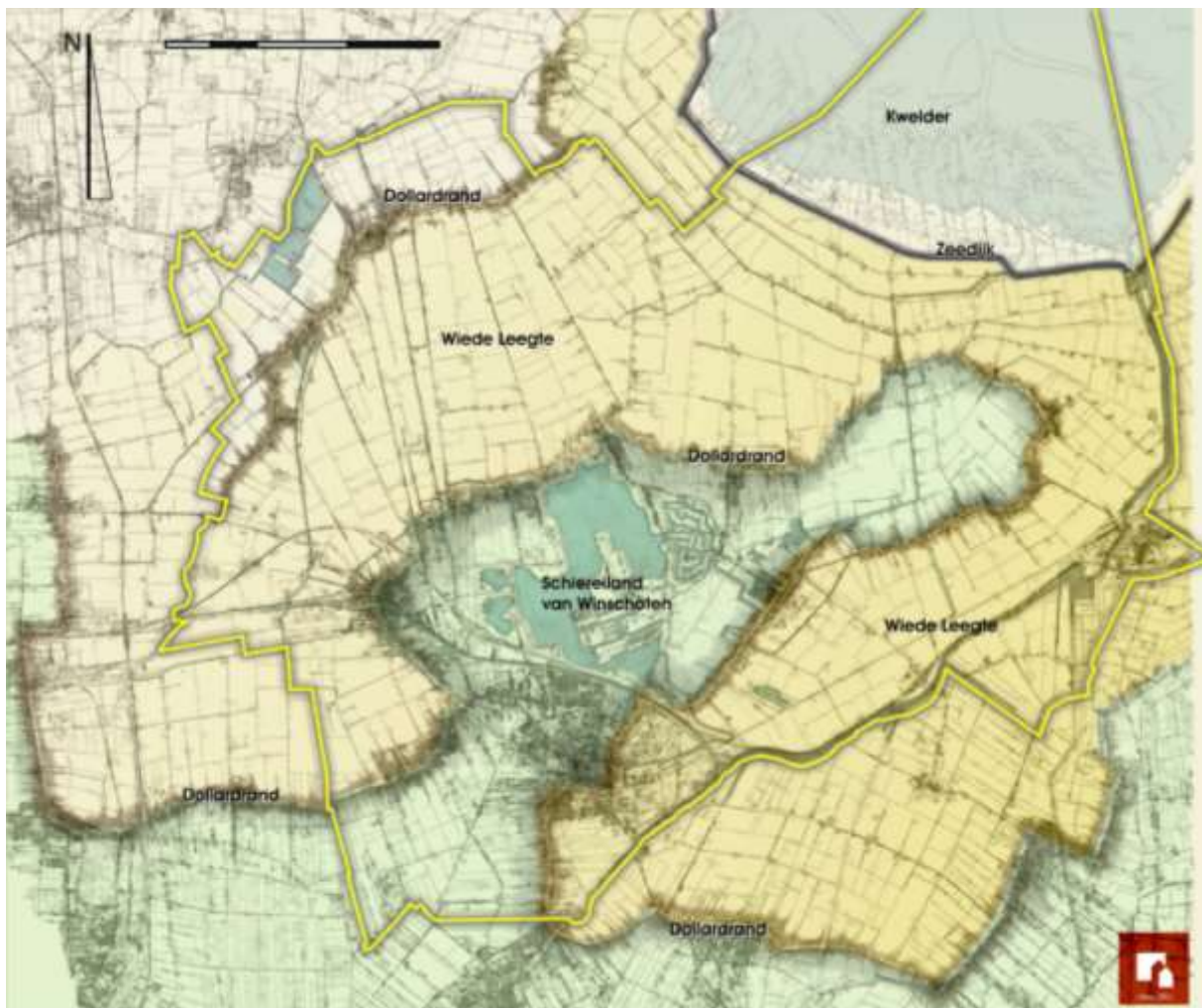
	Extra positieve bijdrage (+2)	Positieve bijdrage (+1)	Neutraal (0)	Negatieve bijdrage (-1)
Leefbaarheid		x		
Duurzaamheid		x		
Werkgelegenheid	x			
Toerisme	x			
Geluid				x
Natuur			x	
Verkeer			x	
Welstand				x
Score	+4	+2	0	-2
Totaalscore	+4			

Tabel 1 Voorbeeld van een afwegingsmatrix

3. De identiteit van Oldambt

Dit hoofdstuk beschrijft de kernwaarden en kwaliteiten van Oldambt. Zoals omschreven in hoofdstuk twee vinden we het belangrijk dat nieuwe ontwikkelingen bij de identiteit van het gebied passen en zo mogelijk de kernwaarden versterken. Kwaliteiten die tijdens de thema avonden sterk naar voren kwamen zijn rust en ruimte. Naast de beleevingswaarde van rust en ruimte, biedt de ruimte ook kansen voor nieuwe ontwikkelingen.

De gemeente Oldambt heeft een grondgebied met een diversiteit aan functionele lagen. Zo is het Oldambt een grensgemeente (Duitsland), een waddegemeente (Dollard), een agrarische gemeente met landbouwgronden met een voor Nederland uitzonderlijke ruime schaal en openheid, een toeristische en watergemeente, versterkt door de aanleg van het Oldambtmeer en verbindende vaarcircuits, een centrumgemeente door de stad Winschoten, een dorpsgemeente door de verschillende kernen en linten en een 'wellness' gemeente door het bijzondere thermaal water in Bad Nieuweschans.¹

Centraal in de gemeente is het schiereiland van Winschoten gelegen, het gebied dat in de tijd van de doorbraak van de Dollard boven het water bleef. Hierop bevindt zich het grootste deel van de bebouwing in de vorm van de oude Dollardranden en de verbindingswegen daartussen.

De ring van dijken om de Dollarpolders heen loopt via Scheemda, Nieuw Scheemda, 't Waar naar Nieuwolda aan de noordzijde van de gemeente, en via Winschoten, Oudeschans, Ulsda (Hamdijk) en Bad Nieuweschans aan de zuidzijde. De bebouwing heeft zich hier ontwikkeld van transparante lintbebouwing tot plaatselijk aaneengesloten dorps- en stadsstructuren.

¹ Welstandsnota Oldambt

Het tussengebied tussen de randen van het schiereiland en de ring van dijken aan de noord- en zuidzijde, de Wiede Leegte, is qua ruimtelijk beeld vooral leeg. De bebouwing die hier aanwezig is, oogt nietig in het open polderland.

De gemeente Oldambt ligt aan de rijksweg A7. Daardoor is er een goede verbinding met onder andere Duitsland en Groningen.

De gemeente kent vier beschermde dorpsgezichten, gelegen in Bad Nieuweschans, Nieuw-Beerta, Oostwold en Oostwold uitbreiding. Deze gebieden hebben bijzondere cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden. Deze bijzondere status wordt gekoesterd.

Landschappelijke gelaagdheid

Er zijn vier veranderingen in het landschap geweest. De eerste ontginning vormt de ingebruikname van het veenpakket binnen het eiland van Winschoten en rondom de Pekela's. Kloosters spelen een belangrijke rol hierin.

De tweede ontginning is die van de vaarverkaveling met kanalen. De ontsluiting van de Dollardpolders door dijken en trekvaarten.

De derde ontginning is voor de landbouw. Een welvarend landbouwgebied ontstaat, waarbij de vaarverkaveling wordt omgezet in een verkaveling met grote rechthoekige stukken grond. De graanrepubliek.

De vierde ontginning is die van de grootschalige ruilverkavelingen en de herinrichting van de Gronings Drentse veenkoloniën. Industrialisatie van de woonkernen vindt plaats, nieuwe scheepvaartkanalen en autowegen worden aangelegd. Het Europese landbouwbeleid wordt toegepast met het verschijnsel van braaklegging en tijdelijke bossen. Hieruit is ook de gebiedsontwikkeling van Blauwestad ontstaan.

Deze gelaagdheid is herkenbaar in het landschap, deze herkenbaarheid is een belangrijke waarde die we willen behouden.

3.1 Kernkwaliteiten

De gemeente Oldambt kent verschillende gebiedstyperingen. Deze gebieden hebben ieder hun eigen kwaliteiten, het stedelijk gebied heeft andere kwaliteiten dan bijvoorbeeld de bedrijventerreinen. We willen dat ontwikkelingen bij deze kwaliteiten aansluiten of deze versterken.

Winschoten is als koopstad van grote betekenis voor de regio, Winschoten draagt bij aan de vitaliteit en leefbaarheid van de regio. Verder kent de gemeente Oldambt meerdere dorpen met ieder hun eigen identiteit. In het "Regionaal woon- en leefbaarheidsbasisplan Oost-Groningen" is een indeling gemaakt in woonmilieus.

- Stedelijke kernen: kernen met een sub regionale functie, een compleet aanbod voor dagelijkse en niet-dagelijkse goederen waaronder mode. Winschoten is een stedelijke kern.
- Centrumdorpen: dorpen met een supermarkt(en) aangevuld met drogist en andere winkels zoals mode. Bijvoorbeeld Scheemda.
- Basisdorpen: dorpen met (meestal) alleen een supermarkt, geldfunctie, huisarts, basisschool. Weinig of geen aanvullende functies. Voorbeelden zijn Bad Nieuweschans, Beerta, Finsterwolde, Heiligerlee Midwolda, Nieuwolda, Oostwold en Westerlee
- Woondorpen en landelijk gebied: dorpen met nauwelijks of geen voorzieningen, meestal wel een ontmoetingsruimte, soms ook basisonderwijs, zoals Blauwestad, Drieborg, Ganzedijk/Hongerige Wolf, Nieuw Beerta, Nieuw Scheemda, 't Waar

De kernkwaliteiten van de dorpen en het verschil in woonmilieu maakt dat ieder dorp zijn eigen identiteit heeft. Met een aantal dorpen heeft afstemming plaatsgevonden over de beschrijving van deze kwaliteiten.

'Vermarkt de graanrepubliek!'

- themabijeenkomst Moderne graanrepubliek -

Verbeelding kernkwaliteiten bestaande situatie

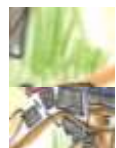
Legenda

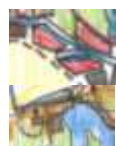
Landbouw hoofdfunctie

Wegen bovenregionaal

Natuur hoofdfunctie
Groen-blaauwe dooradering

Wonen hoofdfunctie
Lint
Na-oorlogse
nieuwbouwwijk
Werken bedrijventerreinen
Industriehaven

Water toeristisch

Regionale functie Winschoten

**Kernen voorzieningen- en
volkshuisvesting hiërarchie**
Stedelijke kern
Centrumdorp
Basisdorp
Woondorp

**Bad Nieuweschans
wellness**

**Blaauwestad toerisme-
wonen**

**Spoorlijn Groningen Leer
Station**

**Grens grootschalige
windenergie**

Donkere inpolderingen

Dollard

**Eiland van Winschoten, v/m
Dollardrand**

Glaciale ruggen

Bad Nieuweschans

Bad Nieuweschans is een vestingdorp en ligt aan de grens met Duitsland. Het dorp is prima bereikbaar via de A7. Arriva verbindt het dorp via een frequente treinverbinding met Groningen en Leer.

Het aantal voorzieningen is mede dankzij de toeristische aantrekkingskracht (wellness resort Fontana en het historische beschermd dorpsgezicht) meer dan redelijk. Bad Nieuweschans ontwikkelt zich tot samenhangend kuuroord met gezondheidstoerisme en wellnesaanbod.

Het bedrijventerrein Bolwerck, met ook de vestiging van de Eems Dollard Regio, biedt nog voldoende ruimte voor bedrijven om zich te vestigen. Aansluitend op het dorp zijn recreatieve water- en fietsverbindingen aanwezig. Aan verbetering hiervan wordt gewerkt.

De mogelijkheden om te wonen zijn divers; of in het beschermd dorpsgezicht met name aan de Voorstraat of daarbuiten in de meer algemene woonstraten.

Beerta

Gelegen aan een directe verbinding met het Oldambtmeer, op geringe afstand van de A7.

Het dorp kent verschillende voorzieningen. Het verenigingsleven bloeit. Speciale trekker in het dorp is de speeltuin. Het wonen kenmerkt zich door een centrale dorpskern met langs de toegangswegen lintbebouwing.

Blauwestad

Sinds 2005 is Blauwestad in ontwikkeling. Voorzieningen zijn niet gepland. Op enkele plaatsen zijn beroepen en bedrijven aan huis aanwezig die passen binnen het karakter van Blauwestad. De rust en ruimte is op veel plekken in de Blauwestad goed te beleven.

Rondom het Havenkwartier/de haven concentreren zich de activiteiten en evenementen. Regelmatig worden er toeristische en culturele activiteiten georganiseerd. Blauwestad en het Oldambtmeer hebben zich ontwikkeld tot een toeristisch recreatieve bestemming. Er lopen verschillende fietsroutes door het gebied.

De verschillende woonmilieus bieden voor elk wat wils. Vrije bouwkavels zijn gelegen aan het water, op eilanden, voor de vrije sector en projectmatig.

Drieborg

Gelegen in het uitgestrekte polderlandschap biedt Drieborg een rustige, landelijke woonomgeving. Voorzieningen zijn er niet of nauwelijks. Daarentegen is de gemeenschapszin hoog en worden er door en in het dorp veel activiteiten ontplooid. Het dorp kent een zeer goed aangeschreven basisschool en een zeer bloeiend verenigingsleven waardoor de leefbaarheid in het dorp groot is.

Finsterwolde

Finsterwolde kenmerkt zich door de langgerekte woonlinten langs de Hoofdweg en Klinkerweg. Aan deze linten kenmerkt de bebouwing zich door lage arbeiderswoningen op relatief smalle maar diepe kavels. Dit type woningen is een evenzo typerend onderdeel van de graanrepubliek als de monumentale boerderijen in het buitengebied. Het één is cultuurhistorisch gezien onlosmakelijk verbonden met het andere.

Daarnaast zijn er de prachtige boerderijen en renteniershuizen op de Wiegersweg, Hoofdweg en Goldhoorn.

Aan de noordkant van het dorp bevindt zich de weidsheid van de polders. Aan de zuidoostkant het natuurgebied De Tjamme welke verbonden is met het natuurgebied Reiderwolde. Aan de westkant sluit het bos aan op de bebouwing. De natuur(lijke) beleving is alom aanwezig.

Voorzieningen zijn voor een deel geconcentreerd rondom de Hardenberg, hier zijn onder andere een brede school, gezondheidscentrum, zwembad en sporthal gevestigd. Daarnaast zijn er overigens elders in het dorp nog een aantal voorzieningen aanwezig.

Levendigheid in het dorp is door het bloeiende verenigingsleven volop aanwezig. Het open landschap, het historisch lint, de natuur om de hoek, groen tot in het dorp en een adres aan het water. Dat zijn de vele gezichten van Finsterwolde.

Ganzedijk/Hongerige Wolf

Enkele jaren geleden is fors geïnvesteerd in Ganzedijk/Hongerige Wolf door bewoners, Acanthus, provincie en gemeente. Dit heeft een zeer positieve impuls gegeven aan het woon- en leefklimaat. Cultureel is sprake van diverse activiteiten, zoals het Festival Hongerige Wolf. Een groot deel van de bewoners is hierbij actief. Overigens is sprake van een rustige, landelijke woonomgeving waarvoor bewust gekozen wordt door de bewoners.

Heiligerlee

Heiligerlee kent een bewogen historie. Dit komt tot uitdrukking in het museum Slag bij Heiligerlee. Inmiddels vloeien Heiligerlee en Winschoten qua bebouwing in elkaar over. Alles wat Winschoten te bieden heeft, is daardoor eigenlijk ook van toepassing op Heiligerlee gezien de beperkte afstand tot het centrum van Winschoten. Heiligerlee kent zelf ook nog enkele voorzieningen. Daarnaast kent Heiligerlee een bloeiend verenigingsleven. Het klokkengieterijmuseum en museum Slag bij Heiligerlee geven de historische betekenis weer en zijn samen een belangrijke toeristische trekker. De belevingsroute is een mooie recreatieve voorziening die onlangs gerealiseerd is.

Aan de westzijde is het bedrijventerrein Eextahaven gelegen waarop zich steeds meer bedrijven vestigen. Het wonen vindt plaats aan rustige woonstraten en langs de provinciale weg.

Midwolda

Gelegen aan het Oldambtmeer met aan de westzijde een goede ontsluiting op de A7 en N362. Sinds enkele jaren kent het Oldambtmeer, en dus Midwolda, via de noordelijke vaarverbinding een directe verbinding met het noordelijke vaarcircuit richting het Termunterzijldiep en vervolgens richting de Dollard. Midwolda is een toeristisch aantrekkelijke plaats.

Midwolda is een langgerekt lintdorp. Aan de beide uiteinden van het lint bevinden zich, naast de gewone woningbouw, enkele monumentale boerderijen. Trekpleisters zijn onder andere het Midwolderbos met de Ennemaborgh, Hermans Dijkstra, camping De Bouwte en de haven en strand aan de noordzijde van het Oldambtmeer.

Centraal in het lint zijn enkele voorzieningen aanwezig. Het wonen vindt plaats in het lint en in het centrum van het lint waar sprake is van komvorming.

Nieuw Beerta

Wat voor Drieborg geldt, geldt ook voor Nieuw Beerta. Nieuw Beerta is daarbij nog aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Kenmerkend zijn de kapitale boerderijen rondom de kern, met in de kern de arbeiderswoningen. Dit alles gelegen in het centrum van de graanrepubliek.

Het kerkje in Nieuw Beerta vormt regelmatig het podium voor culturele activiteiten. De gemeenschapszin is groot en de bewoners kiezen bewust voor het wonen in Nieuw Beerta vanwege de rust en ruimte.

Nieuwolda

Het meest noordelijk gelegen dorp van Oldambt is goed ontsloten via de N362. De Hoofdstraat is een doorgaande route naar het achterliggende poldergebied. Het dorp wordt in tweeën gesplitst door het Termunterzijldiep waarop de noordelijke vaarverbinding vanaf Midwolda is aangesloten. Nieuwolda heeft met de haven een adres aan het water.

De aanwezige voorzieningen concentreren zich langs de Hoofdstraat. Het nieuwe verzorgingstehuis het Hamrik met het daarop aansluitende hertenkamp en het museumgemaal de Hoogte zijn opvallende elementen in Nieuwolda.

Komvorming heeft plaats gevonden tussen het Termunterzijldiep en de Hoofdstraat. Aan de oostkant is in de Kamp nog sprake van geconcentreerde woonbebouwing. Aan de Hoofdstraat – West is overwegend (voormalige) agrarische bebouwing te vinden. Nieuwolda kent een levendig verenigingsleven. Daarnaast profileert het dorp zich als energiezuinigste dorp van Nederland.

Nieuw Scheemda/'t Waar

Deze twee lintdorpen liggen in elkaars verlengde aan de rand van de gemeente Oldambt. De inwoners kunnen ongestoord genieten van de weidsheid en vergezichten van het Groninger land. Grootschalige landbouw is gecombineerd met alternatieve en kleinschalige bedrijvigheid, onder andere op het gebied van recreatie en toerisme. De leefbaarheid wordt bevorderd met een veelzijdig, actief verenigingsleven en bijzondere natuurwaarden als het Hondshalstermeer en de Barlagenpolder in de directe nabijheid. De kenmerkende omgeving voor rustzoekers die actief willen zijn.

Oostwold

Het dorp ligt aan de rand van het Oldambtmeer, aansluitend op de Hoofdweg van Midwolda. Oostwold kent niet alleen lintbebouwing maar ook komvorming met als bekroning het aangewezen beschermde dorpsgezicht in het noordwestelijke deel van de kom.

Kenmerkende voorzieningen zijn de Brede School, het Gezondheidscentrum en het vliegveld aan de noordzijde van het dorp. Verder zijn her en der voorzieningen aanwezig. Meest in het oog springende evenement is de tweejaarlijkse, meerdaagse vliegshow vanaf vliegveld Oostwold.

In de kom van Oostwold wordt gewoond in karakteristieke arbeiderswoningen waarbij op enkele plaatsen nieuwbouw is gerealiseerd. Enigszins buiten Oostwold langs de Kromme Elleboog en de Nieuweweg wordt landelijk gewoond op grote kavels. De leefbaarheid wordt in Oostwold bevorderd door een actief verenigingsleven.

Scheemda

Scheemda is prima ontsloten via de A7, de N362 en het spoor. Het water speelt een prominente rol. Het Winschoterdiep loopt dwars door het dorp. Het dorp heeft een jachthaven die ontsloten is op zowel het Winschoterdiep als het noordelijke vaarcircuit.

Scheemda is qua grootte de tweede kern van Oldambt. Dit komt tot uitdrukking in het voorzieningenniveau. Alle voorzieningen zijn in ruime mate voor handen en in het centrum zijn meerdere winkels aanwezig. Herberg 'De Esborg' in het dorp heeft ruime bekendheid. Met de komst van het ziekenhuis naar Scheemda, heeft het dorp een regionale functie voor wat betreft zorg er bij gekregen.

Scheemda kent een grote variatie aan woonmilieus, zowel oudere als nieuwe woningen al dan niet aan het water gesitueerd zijn aanwezig. De leefbaarheid is door een verscheidenheid aan culturele en sportieve activiteiten in combinatie met een bloeiend verenigingsleven volop aanwezig.

De bedrijvigheid concentreert zich aan de oostzijde van het dorp. Het bedrijventerrein bevindt zich tussen Scheemda en Heiligerlee/Westerlee in.

Westerlee

Westerlee is gelegen aan de doorgaande weg tussen Heiligerlee en Meeden. Via Heiligerlee is een korte ontsluiting op de A7 aanwezig, via Meeden kan de N33 worden bereikt.

Rondom het dorp is sprake van uitgestrekte agrarische landerijen. Voorzieningen zijn in beperkte mate aan de doorgaande Hoofdweg gelegen.

Centraal aan weerszijden van de Hoofdweg is sprake van enige komvorming. Er wordt veelal gewoond op ruimere kavels in vrijstaande woningen.

Westerlee is een actief dorp met een bloeiend verenigingsleven. Westerlee ontplooit steeds meer initiatieven om de leefbaarheid in het dorp te bevorderen. Ook de saamhorigheid tussen bewoners wordt daardoor gestimuleerd. Westerlee vervult op dit moment daarin een voortrekkersrol.

Winschoten

De binnenstad van Winschoten heeft een belangrijke regionale en grensoverschrijdende functie. Om de kwaliteit van het centrum te verbeteren zijn 'krimpgelden' ingezet. Het kernwinkelgebied is verkleind en daardoor versterkt.

Het ruimtelijke verloop van de historische wegen in en rond Winschoten is zichtbaar.

In het centrumgebied zijn de oude structuurlijnen, zoals (water)wegen, ingezet ter versterking van de structuur en de beleving van het gebied. Winschoten heeft veelzijdige woonwijken met eigen (maatschappelijke) voorzieningen.

Buitengebied

Een groot deel van het grondgebied van de gemeente Oldambt is in gebruik voor landbouw en dit zal de komende jaren niet veranderen. De agrarische sector is beeldbepalend voor onze gemeente. Het agrarisch gebruik geeft identiteit aan onze gemeente. Daarnaast is het gebruik maatschappelijk gezien van belang. De kleine kernen zijn sterk verweven met het buitengebied. De agrariërs en de ruilverkaveling zijn bepalend geweest voor de verschijningsvorm van het landschap. Kenmerkend voor het Oldambt is verder dat het merendeel van de bedrijven relatief grote landbouwbedrijven zijn. De schaalvergroting zal de komende jaren doorzetten. Daarnaast biedt de agrarische sector werkgelegenheid, zowel direct als indirect.

De laatste jaren is een verbreding van landbouw te zien met alternatieve teelten. Boerderijen zijn fors in omvang en ze liggen vaak op regelmatige, en naarmate de polders recenter zijn, steeds grotere afstand van elkaar. Kenmerkend zijn de uitgestrekte akkers met graan, suikerbieten en koolzaad, alsmede de strakke percelen grasland en de agrarische gebouwen die als eilanden daar middenin staan. De omstandigheden in het Oldambt zijn ideaal voor hoogwaardige landbouwproductie. De bodem is vruchtbaar, de lucht is schoon en er zijn vooruitstrevende ondernemers. Voor het verbouwen van granen is de kleibodem in het Oldambt bijzonder geschikt.

De donkerte is een belangrijke kernwaarde van het buitengebied. Sommige plekken in het buitengebied zijn 's nachts nog echt donker. Die duisternis willen we beschermen, omdat dit niet veel meer voorkomt in Nederland.

Natuur

In de gemeente liggen verschillende natuurgebieden met een verschillende natuurwaarde en landschappelijke aantrekkelijkheid. Door het Oldambt loopt een belangrijke natuurinfrastructuur: het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Dit is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Gebieden die tot het Natuurnetwerk Nederland² behoren zijn het Hondhalstermeer, Reiderwolde, de Tjamme en het Midwolderbos. Daarnaast grenst de gemeente aan het Natura 2000 gebied de Waddenzee.

‘Koester het open landschap, een grotere rijkdom is er niet.’

- themabijeenkomst Moderne graanrepubliek -

De natuur wordt door inwoners en bezoekers erg gewaardeerd. Rust in de natuurgebieden is een belangrijke waarde en de beleving van natuur wordt positief beoordeeld. De groen-blauwe dooradering is een kernkwaliteit van de gemeente.

Het Oldambt biedt als kustgebied bijzondere natuurwaarden. De kwelders en het buitendijkse deel van de Waddenkust, wordt beschermd als Natura 2000 gebied.

Bovendien staat het totale Waddengebied op de werelderfgoedlijst van UNESCO. Deze status wordt gekoesterd, het is een uniek natuurgebied.

² Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) is een landelijk netwerk van grote en kleine natuurgebieden. Het gaat om bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden.

Bedrijventerreinen

Door de uitstekende verbinding met de A7 hebben veel bedrijven zich rond deze snelweg gevestigd, deze snelweg schept gunstige voorwaarden voor economische dynamiek. Oldambt is een uitstekende uitvalsbasis voor zowel de 'maakindustrie', als voor de utiliteitsbouw, servicebedrijven en de transportsector. De A7 zorgt voor een goede verbinding met de Randstad, Oldambt ligt gunstig ten opzichte van het Ruhrgebied en steden als Bremen en Hamburg. Buiten de traditionele industriële gebieden biedt Oldambt ook kansen voor nieuw ondernemerschap. De aanwezige infrastructuur op het gebied van water en breder toerisme levert veel mogelijkheden.

4. Kernvisie

In het vorige hoofdstuk zijn de kernkwaliteiten van de gemeente Oldambt beschreven. Deze waarden koesteren we. Oldambt is een uniek gebied waar de inwoners trots op zijn. Die unieke positie komt tot uitdrukking in kernwaarden als ruimte, rust, landschap, gastvrijheid, verbindingen (ligging aan een snelweg, aan water en Duitsland), natuur, landbouw, toerisme en recreatie, water, duisternis en karakteristieke elementen. Met inachtneming van die kernwaarden is er ruimte voor kansen en flexibiliteit. In dit hoofdstuk worden de kaders weergegeven voor de toekomst van de fysieke leefomgeving van de gemeente. Met de visie willen we ruimte bieden aan initiatieven, zonder dat deze initiatieven al bekend zijn. We willen uitnodigen tot ontwikkeling.

*In een eigentijdse, duurzame
graanrepubliek en de water- en
natuurgemeente is er ruimte voor
pionieren.*

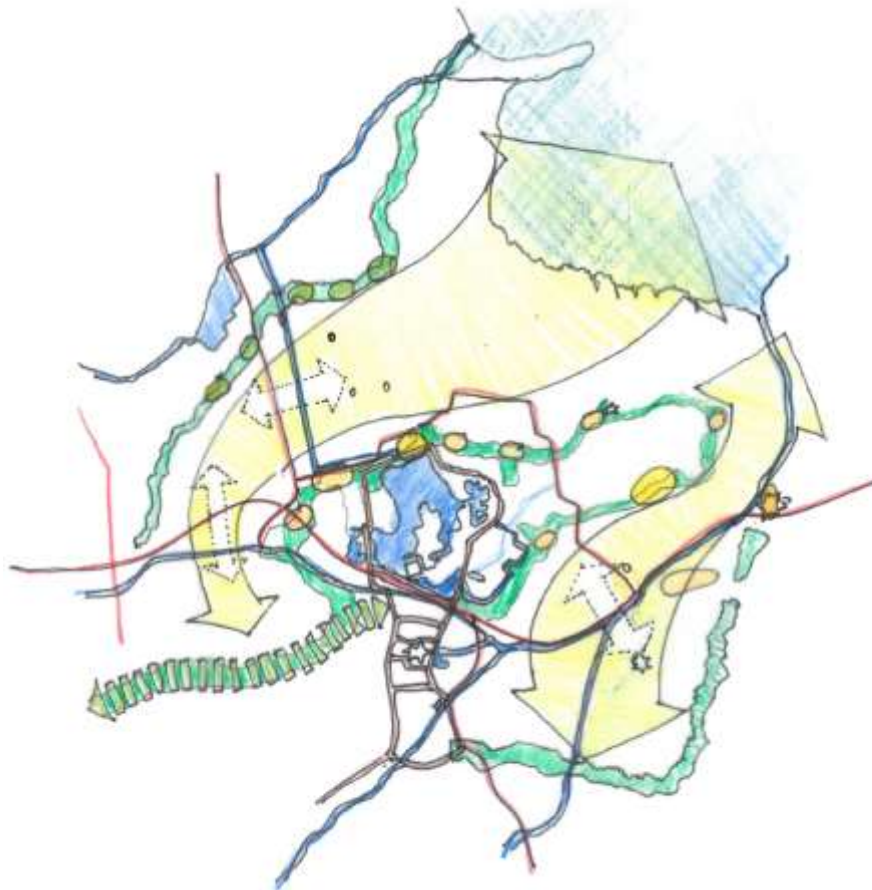
Tijdens de thema avonden kwam naar voren dat de ambitie 'jongste watergemeente' uit de toekomstvisie niet meer actueel is. Wel werd duidelijk dat toerisme een belangrijke rol blijft spelen en dat water en natuur daarbinnen belangrijke thema's zijn. Deze ambitie is daarom gewijzigd naar water- en natuur gemeente.

In dit hoofdstuk wordt uitwerking gegeven aan de ambities eigentijdse, duurzame graanrepubliek, ruimte voor pionieren en water- en natuurgemeente. Het motto is: In een eigentijdse, duurzame graanrepubliek en de water- en natuurgemeente is er ruimte voor pionieren.

4.1 Eigentijdse, duurzame graanrepubliek

Kenmerkend voor het Oldambt zijn de wegdorpen op de Dollardrand en daar omheen de weidse polders met weinig bebouwing. Deze openheid is een grootse schakel in de ruimte-hiërarchie van het Oldambt. Het geeft Oldambt identiteit.

Visiekaart graanrepubliek

VISIE GRAANREPUBLIEK

Legenda

Wiede leegte, openheid

Grootse schakel in de ruimte-hiërarchie van het Oldambt

Ontkoppeling lokaal en regionaal wegennet

Onderzoek scheiding gebiedsgebonden- en bovenregionale wegen.

Ontlasting Blauweroos Zoekgebied rondweg Finsterwolde

Scheiding landbouwverkeers- en dorpsverkeer

Water

Koesteren bruikbaarheid en zichtbaarheid

Rensel, Pekel Aa en Westerwoldse Aa

Verbondenheid Waddenzee/Dollard benadrukken.

Herstel kolken

Zichtbaar maken kolken en oude dijktracés

Schansen en Havenkwartier

Versterking zichtbaarheid oude en nieuwe vestingstructuren

Herstel openheid

Doorzichten opnieuw vrijmaken, veiligstellen openheid

Dollardrand

Blijvende drager nederzittingsstructuur

Markante "boekensteunen" landschapsstructuur

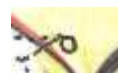
Beschermde dorps- en landschapsgezichten, belangrijke ensembles

Groen lint Westerlee

Doorontwikkeling groene uitstraling

Wegenladder

Lokaal wegennet met sociale functie, versterken verblijfskwaliteit

Herkenbare nederzettingstructuur in het open buitengebied

De onstaansgeschiedenis van Oldambt zorgt voor een herkenbare identiteit en een sterke verbondenheid met het gebied. Hiermee onderscheidt Oldambt zich in de regio. Deze waarde willen we behouden en blijven we koesteren.

Kenmerkend voor de gemeente is de gelaagde identiteit, zoals omschreven in het vorige hoofdstuk. We streven naar een hoge kwaliteit van de fysieke leefomgeving in de gemeente. De openheid van de polders is karakteristiek en belangrijk. Deze openheid willen we veiligstellen door doorzichten opnieuw vrij te maken en daarmee het landschap te versterken. Het samenwerkingsproject 'Een eindeloze horizon, herstel van Oldambtster weidsheid' is een voorbeeld van een project waarmee de landschappelijke samenhang van het gebied weer zichtbaar en beleefbaar wordt. Dit draagt bij aan de verblijfskwaliteit van het gebied.

Net zo kenmerkend voor het gebied is het nederzettingpatroon, de wegdorpen op de Dollardrand en de groene linten met doorzichten naar het achterliggende open landschap. Dorpsontwikkelingen horen thuis in deze Dollardrand. Rondom de linten wordt een verdere verweving van functies nagestreefd. Door verschillende functies te integreren is dit een gebied waar het goed wonen, werken en recreëren is. Dit versterkt de toeristische en economische waarde van het gebied. Economische initiatieven in combinatie met een kwaliteitsverbetering worden gestimuleerd. Dit draagt bij aan het behoud van een goede leefomgeving. De gebouwde structuur van de gemeente is zo karakteristiek, dat nieuwe bouwwerken zorgvuldig moeten worden ingepast. Evenwicht en integraliteit met de omgeving is belangrijk. De bedoeling is om de leefbaarheid van de linten te koesteren.

De woon- en toeristische kwaliteit van de gemeente heeft zich positief ontwikkeld. Om dit op een goede manier verder te ontwikkelen wil de gemeente haar regiefunctie voor het bouwen inhoud geven. Het landschap vormt het raamwerk voor ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente heeft hiervoor verschillende hulpmiddelen beschikbaar. Onder andere het Kwalitatief Ruimtelijk Ontwikkelingsperspectief, de kwaliteitsgids Groningen en de Welstandsnota en de Programma's Dienstverlening en Gebiedsgericht werken. Dit zijn kaders en inspiratiebronnen voor nieuwe initiatieven.

Het kan initiatiefnemers helpen om hun initiatief goed aan te laten sluiten bij landschappelijke waarden en de ruimtelijke kwaliteit te verhogen. De gemeente wil de kwaliteit van de fysieke leefomgeving verhogen door bouwwerken op een goede manier in te passen in de omgeving. Met behulp van de beschikbare instrumenten helpen wij initiatiefnemers met hun bouwplannen in een vroeg stadium, zonder overbodige regels. Co-creatie is het uitgangspunt.

"Innovatie kan de herkenbare identiteit en de verbondenheid met het gebied versterken. De kernwaarden van het gebied vormen de basis bij nieuwe ontwikkelingen"

Markante boekensteunen

Oldambt heeft een rijke historie waarvan twee pijlers aanknopingspunt zijn voor het in beeld brengen van het erfgoed. Dit zijn de verhaallijnen 'Graanrepubliek' en 'Dollardrand'. We willen het Oldambtster erfgoed behouden en zichtbaar maken. Cultuurhistorie kan integraal gebruikt worden bij verschillende vraagstukken. Het kan als middel worden ingezet op andere beleidsterreinen om doelstellingen te realiseren.

Voorbeelden hiervan zijn de waterloop over de Venne in Winschoten en de belevingsroute bij Heiligerlee. Bij deze projecten is erfgoed als middel ingezet om meerdere doelen te bereiken. Bij de waterloop over de Venne waren dit de capaciteit van waterberging vergroten, de binnenstad opwaarderen en het erfgoed zichtbaar maken.

Bij de beleevingsroute zijn diverse disciplines en krachten gebundeld, erfgoed, educatie, erfgoedbewustzijn, maatschappelijke betrokkenheid, particulier initiatief, Staatsbosbeheer en gemeente. Het creëren van bewustwording en maatschappelijk draagvlak is essentieel.

‘We moeten zuinig zijn op onze cultuurhistorische waarden.’

- themabijeenkomst Moderne graanrepubliek -

Oldambt kent een aantal markante ‘boekensteunen’ die van groot belang zijn voor de structuur van het landschap. We hebben het dan over beschermde dorps- en landschapsgezichten en belangrijke ensembles, verschillende elementen die door hun onderlinge relatie een ruimtelijk geheel vormen. Bijvoorbeeld de combinatie van boerderijen en kleine arbeiderswoning die plaatselijk uniek zijn of cultuurhistorisch waardevolle bebouwing zoals een kerk. Deze ‘boekensteunen’ dragen bij aan de verblijfskwaliteit van het gebied.

Verkeer

De gemeente is goed toegankelijk via weg-, spoor- en lucht- waterverbindingen. De kwaliteit van het wegennetwerk in de gemeente is erg goed. We zorgen voor een verkeer- en vervoerssysteem waarmee de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid van de gemeente zo goed mogelijk is.

De hoofdwegenstructuur in een deel van de gemeente wordt gevormd door de ‘ladder’. Ten oosten en westen van Winschoten gaan wegen, langs beide zijden van het Oldambtmeer, naar het noorden van de gemeente. Daartussen zijn enkele dwarsverbindingen van oost naar west. Het gaat hier om lokale verbindingen met, in de kernen, ook een sociale verblijfsfunctie. Deze sociale verblijfsfunctie van de weg draagt bij aan de verblijfskwaliteit van het dorp.

De verbinding via het spoor is belangrijk voor de verbinding met Groningen en Duitsland. Naast het station in Winschoten zijn ook de stations in Scheemda en Bad Nieuweschan van belang voor de regionale bereikbaarheid, dit kwaliteitsniveau willen we behouden. De ontwikkeling van de verbinding Groningen – Bremen (Wunderline) is belangrijk voor een goede en snelle verbinding van en naar Duitsland. Belangrijk is dan dat de gemeente met minimaal één station, Winschoten, op deze verbinding is aangesloten.

Het centrum van Winschoten moet goed bereikbaar zijn voor auto's. De huidige goede toegankelijkheid en verkeersveiligheid willen we behouden.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die gepaard gaan met extra verkeersstromen moet bekeken worden of de afwikkeling nog voldoende kan plaatsvinden of dat er maatregelen getroffen moeten worden. Een goede spreiding van parkeervoorziening in de directe omgeving van het centrum is belangrijk en de bewegwijzering er naar toe moet goed zijn. Uitwerking hiervan vindt plaats in een nieuw verkeerscirculatieplan.

De inrichting van de weg moet aansluiten bij de functie. De verkeersveiligheid is hierbij een belangrijk aspect. Ook nieuwe technologische ontwikkelingen op dit gebied moeten goed gevolgd worden, deze kunnen om een andere inrichting van de weg vragen. Een scheiding tussen gebiedsgebonden en bovenregionale wegen is daarbij belangrijk. De verkeersdruk op de rotonde Blauwe Roos is een aandachtspunt, er is onderzoek nodig op welke manier de Blauwe Roos ontlast kan worden.

Hetzelfde geldt voor het buitengebied. Naast het langzaam verkeer is er ook veel landbouw en vrachtverkeer in het buitengebied. Het gebruik van de weg door zwaar verkeer is toegenomen. De afwikkeling hiervan is een opgave. Bij Beerta en Midwolda zijn rondwegen aangelegd om het verkeer om de dorpen heen te leiden. Een goede routing van (zwaar) verkeer is van belang. Er is een zoekgebied aangewezen voor een rondweg bij Finsterwolde. Door deze verbinding aan te sluiten op de bestaande rondweg ontstaat een goede scheiding van dorps gerelateerd en overig verkeer.

Bij nieuwe projecten is het belangrijk dat niet alleen kosten voor de aanleg zijn geborgd, maar ook de beheerskosten. Bij nieuwe projecten besteden wij expliciet aandacht aan duurzaamheid en nieuwe technologische ontwikkelingen op het gebied van verkeer en vervoer.

Ook proberen we nieuwe projecten waar mogelijk te koppelen aan doelstellingen op het gebied van andere beleidsterreinen, bijvoorbeeld een aantrekkelijke recreatieve route, de zichtbaarheid van natuurlijke of cultuurhistorische waarden.

De doelstelling en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer worden verder uitgewerkt in een Mobiliteitsprogramma. Hierbij vindt afstemming plaats met de te formuleren doelstellingen uit de dorpsvisies.

“In de gemeente Oldambt kunnen bewoners in al hun verscheidenheid zich ontwikkelen tot de persoon die hij of zij wil zijn. Daar waar mogelijk zal de gemeente dit stimuleren.”

Om mede sturing te geven vanuit het integrale karakter van deze visie worden de volgende belangrijke aspecten voor het programma meegegeven.

- (Stimulering) fietsgebruik en wandelen
- Ontsluiting Winschoten, verkeerscirculatie en bereikbaarheid kernwinkelgebied
- Onderzoek gebruik en toekomst wegen buitengebied in relatie tot de ontsluiting door de dorpen of erom heen
- Aandacht openbaar vervoer.

Water

De waterstructuur van de gemeente is een sterk punt. Zowel het Oldambtmeer, de vaarverbindingen, de Westerwoldse Aa als oude beekloop, als de kust. Water is een belangrijke pijler onder de nieuwe economie van Oldambt. Het water kan een waardevolle bijdrage leveren aan de aantrekkelijkheid van de gemeente op het gebied van wonen, recreatie en de economie. Aspecten waar het water in Oldambt een waardevolle bijdrage aan kan leveren, zijn bijvoorbeeld: innovatie, zorg, natuur en leefbaarheid.

Een goede waterhuishouding is essentieel om veilig en prettig te kunnen wonen, werken en recreëren. De gemeente wil de kwaliteit van de leefomgeving op dit gebied verbeteren.

Water speelt ook een rol in de beleving van een gebied. Het kan zorgen voor een aantrekkelijke leefomgeving. Het ambitieniveau dat we nastreven in de beleving van het water is afhankelijk van de identiteit en functie ervan. Water met een bergingsfunctie moet vooral functioneel zijn. Water met een recreatieve functie of water dat onderdeel uitmaakt van een vaar netwerk krijgt een beleving die aansluit bij deze functie. De beleving staat hierbij centraal.

Het oppervlaktewater moet een goede uitstraling hebben, functioneel en betaalbaar zijn. In het Waterplan³ zijn vijf streefbeelden gedefinieerd:

1. ‘Droge Voeten’ – water: hierbij staat de waterhuishoudkundige functie (waterberging en aan- en afvoer van water) centraal.
2. ‘Sier’ – water: bij deze wateren is echt iets te zien: bijvoorbeeld een fraaie waterlijn, een fontein, waterlilies of stijlvolle gebouwen die worden weerspiegeld in het water. Sierwater is een blikvanger van de wijk of het dorp en is goed bereikbaar en zichtbaar.
3. ‘Natuurwater’ – water: natuurwater vormt een ‘groen-blauwe oase’ in het stedelijke gebied. Het accent ligt op een natuurvriendelijke inrichting en ecologisch beheer van het water.
4. ‘Doe’ – water: hier staat de beleving van het water centraal, door middel van activiteiten op en langs het water.
5. ‘Vaar’ – water: vaarwater is onderdeel van het regionaal vaarwegsysteem. Vaarwegen zijn door hun bedrijvigheid vaak een boeiende plek om te kijken en te wandelen.

In de toekomst zullen er vaker extreem natte en extreem droge periodes voorkomen. De gemeente wil hierop voorbereid zijn en robuuste systemen aanleggen. We moeten anticiperen op klimaatverandering, wateroverlast, bergingsmogelijkheden, voorkomen van hitte en droogteproblemen en het tegengaan van verharding van groen.

³ Visie op het waterbeleid en de daarbij horende maatregelen.

De gemeente heeft een taak op het gebied van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. De gemeente biedt een voorziening aan waarop dit kan worden geloosd. Voor hemelwater geldt dat we steeds vaker te maken krijgen met piekbuien. Een netwerk van hemelwaterriolen in combinatie met stedelijke waterbergingsgebieden levert een bijdrage aan het beter verwerken van hemelwater.

We willen meer ruimte voor water in de dichtbebouwde gebieden. Meer ruimte voor groen in zowel de openbare ruimte als bij particulieren betekent meer infiltratiemogelijkheden voor water en dus minder belasting van de riolering en minder kans op hittestress.

De gemeente wil dat het Winschoterdiep en de industriehavens geschikt zijn voor beroepsvaart. De industriehavens zijn in ons bezit. Om deze geschikt te houden nemen we de nodige maatregelen, bijvoorbeeld het op orde houden van de waterbodem door te baggeren.

Sociale gemeente

Naast de landschappelijke kenmerken wordt de gemeente ook gevormd door de mensen die er wonen. Binnen de gemeente komen verschillende leefstijlen voor en er zijn groepen mensen die sociaal en economisch kwetsbaar zijn. Er is klein en groot ondernemerschap. De variatie aan mens en cultuur bestaat naast elkaar en men accepteert elkaar.

In de gemeente Oldambt is sprake van vergrijzing en ontgroening. Ook is er een hoog percentage alleenstaanden aanwezig. Financieel gezien hebben de inwoners van de gemeente gemiddeld een laag inkomen⁴. Er heerst een hoge werkloosheid en relatief veel inwoners zijn afhankelijk van een uitkering⁵. Ook is er sprake van schuldenproblematiek⁶. Deze situatie zorgt ervoor dat veel inwoners een beroep doen op de verschillende ondersteuningsmogelijkheden van de gemeente. Voor de toekomst is het belangrijk dat de economische vitaliteit verbetert en we de lokale en regionale werkgelegenheid stimuleren. Daar zetten we stevig op in, onder andere met het Bestuursakkoord van Westerlee.

Naast financiële ondersteuning zien ook relatief veel inwoners zich genoodzaakt een beroep te doen op zorgondersteuning, bijvoorbeeld op WMO-voorzieningen⁷. Door zelfredzaamheid en mantelzorg bij onze inwoners te stimuleren willen we bereiken dat onze inwoners minder afhankelijk worden van ondersteuning vanuit de gemeente. De behoefte aan ondersteuning kan worden ingevuld door mensen uit het sociale netwerk. Is er toch nog een beroep op de gemeente nodig, dan zorgen we dat dit zo snel en efficiënt mogelijk gebeurt.

4.2 Water- en natuurgemeente

De woon- en toeristische kwaliteit van de gemeente heeft zich positief ontwikkeld. Toerisme, en dan met name dagrecreatie vervult een belangrijke economische functie voor Oldambt.

⁴ KWIZ Armoedemonitor 2014

⁵ Centraal Bureau voor de Statistiek

⁶ Opgave Volkskredietbank

⁷ Aanbod van diensten of activiteiten op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning, gericht op maatschappelijke ondersteuning. Bijvoorbeeld hulp in de huishouding of aanpassing van de woning.

Visiekaart water- en natuurgemeente

Legenda

Dollard, Eems, Waddenzee

Ligging aan Waddenzee en Dollard gebruiken voor de identiteit en de ecologie

Blauwe hart Oldambt

Toeristische, ecologische- en maatschappelijke motor gemeente, watergeadresseerd

Groene structuurzone

Groene functies zijn hier bovengeschild

Vaarrouthenetwerk

Uitbreiden vaarroutes. Heropenen vaarroute Beersterdiep-Nieuwstatenzijl

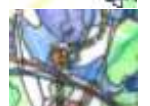
Koopstad Winschoten

Concentratie regionale voorzieningen en winkels, beleving historische gelaagdheid en water benutten

Centrumdorp Scheemda

Dagelijkse voorzieningen, brede school, onderdeel ring Blauwestad

Havenkwartier Blauwestad

Toerisme in combinatie met wonen- en werken

Adres aan het water

Ontwikkeling nautisch toerisme

Blauwe loper in groter verband

Doorkoppeling fietsroute via stadspark, Venne, Winschoten-zuid en waterbergingsgebied naar Pekel Aa

Recreatieve doorkruisbaarheid polders

Indicatieve koppelingen "gezondheids-routenetwerk" wandelen en fietsen

Stadspark en Rosarium

Veiligstellen kwaliteits

Groene stadsentree Winschoten

Verhoging beeldkwaliteit relatie Winschoten-Blauwestad-A7

Kuurvesting Bad Nieuweschans

Inzetten op Wellness en een herkenbare vesting aan Westerwoldse Aa

Kuurbos

Opwaardering jonge bossen voor kuuroordontwikkeling en waterberging

Onderzoek spoelkanaal Ems

Ecologisch medegebruik

Kiek over Diek

Dollardkust en kwaliteits toeristisch benutten

Donkerte

Veiligstellen waterdomein en kustkarakter Dollard

Groene driehoek

Samenwerking dorpen rondom Hondsholstermeer, opwaardering recreatief medegebruik

Festivalgemeente

Havenkwartier, Centrum Winschoten, Hongerige Wolf, "de Toekomst"

Beleving van de natuur

De gemeente Oldambt kent een groot aantal natuurgebieden. Deze maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. De provincie is verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk. Natuur wordt door inwoners en bezoekers positief gewaardeerd. Het is meer dan alleen natuur, het gaat om de beleving. We zoeken naar mogelijkheden om de natuurwaarden beter te beleven.

Voorbeelden van natuurgebieden in de gemeente zijn: de Dollard, de Tjamme, het Reiderwolde, Tusschenwegen, het Midwolderbos, Meerland, Houwingaham, Hondshalstermeer en het Oldambtmeer. Een groot aantal van deze natuurgebieden is ontsloten voor publiek. De natuurgebieden liggen over het algemeen ook direct aansluitend aan de dorpen van de gemeente Oldambt. De mogelijkheid van een ommetje door een natuurgebied draagt bij aan de leefbaarheid van een dorp. Natuurgebieden zoals Tusschenwegen, Bos op Houwingaham en het Oldambtmeer hebben een dubbelfunctie. Naast de natuurontwikkeling- en beleving is ook sprake van bergingsgebied in geval van wateroverlast.

We streven naar een verdere ontwikkeling van natuurwaarden. Andere bestaande functies in natuurgebieden worden gerespecteerd, deze kunnen de beleving van de natuur versterken. We zullen meewerken aan de voltooiing van het Natuurnetwerk Nederland. Overleg met natuurbeheerders is daarbij belangrijk, ook over de grens. In Duitsland is ook een natuurnetwerk aanwezig. Bij de verbinding zones gaat het om een natuurlijke manier van inrichten van de zone. De verbinding is belangrijk zodat dieren en planten niet geïsoleerd raken. De gemeente wil waardevolle natuurwaarden beschermen. We streven naar versterking van de ecologische structuur en ecologisch waardevolle elementen. Ook natuurlijke akkerranden leveren een bijdrage aan de bescherming van natuurwaarden die specifiek in de akkerranden voorkomen.

‘De gemeente heeft de taak om waar mogelijk de biodiversiteit op te krikken.’
- themabijeenkomst Moderne graanrepubliek -

De ecologische betekenis van de Westerwoldse Aa neemt toe. Omdat de Aa ook nog eens een grensrivier is met historisch belangrijke stadjes als Bad Nieuweschans en Oudeschans, is er in recreatieve zin meer mee te doen.

Waar de Friese kust zich kenmerkt door uitstekende ontsluitingen is de Groningse kust meer gesloten. Toch heeft ‘onze’ kust aantrekkingskracht en is het een belangrijk rustgebied. De betekenis van de Waddenzone is groter geworden door de status van Werelderfgoed en is deze kansrijk voor natuurtoerisme.

Hoewel de Dollard het grootste en oudste natuurgebied is, is deze feitelijk het minst benaderbaar. De ligging achter de zeedijk en de beperkte bereikbaarheid zijn hiervoor de redenen. Bij Nieuwe Statenzijl en het Ambonezenbosje bestaat de mogelijkheid om goed zicht te krijgen op de Dollard. De Dollard is een uniek natuurgebied dat we koesteren. We willen het gebied ook recreatief benutten door het toegankelijk te maken. Massatoerisme en de bescherming van rust, ruimte, flora en fauna gaan van nature niet vanzelfsprekend met elkaar samen. Een goede afweging van wat het gebied aan kan, is noodzakelijk.

“Bij de afweging van nieuwe initiatieven wordt gekeken naar natuurwaarden. We willen bestaande natuurwaarden intensiveren en bereikbaar maken.”

Het project ‘Kiek over Diek’, een fietspad langs het Werelderfgoed, maakt het mogelijk de Dollard toeristisch-recreatief te beleven. Ook een project als de trekkershutten bij het Ambonezenbosje geeft een positieve impuls aan de toeristisch-recreatieve beleving van dit gebied. Daarbij geeft de cultuurhistorische betekenis van het Ambonezenbosje een extra dimensie aan deze locatie.

De Dollard is daarnaast een voedselrijk gebied voor broed- en trekvogels. Het Eems-Dollard estuarium kampt met een aanzienlijk slibprobleem. Dit raakt zowel het economisch als het ecologisch functioneren. Bij dit onderwerp zijn meerdere belanghebbenden betrokken en de effecten zijn ook buiten de gemeentegrenzen merkbaar. Samenwerking met andere partijen is hierbij daarom noodzakelijk. Dit doen we binnen het grensoverschrijdende Integraal Management Plan Eems-Dollard. Bij de aanpak van het slibprobleem wordt de koppeling gelegd met veiligheid, dijkversterking (Brede Groene Dijk), herstel van natuurwaarden en verbetering van agrarische kwaliteit. Een mogelijke

maatregel is de aanleg van een spoelkanaal waarbij de Westerwoldse Aa wordt aangesloten op de Eems. Afhankelijk van de uitkomsten van verschillende pilotprojecten kunnen deze maatregelen breder worden toegepast.

Een kernkwaliteit van het buitengebied is de duisternis. Bij nieuwe ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met het behouden van deze waarde. In het buitengebied brandt zo weinig mogelijk openbare verlichting. Hierbij wordt gekeken naar sociale en verkeersveiligheid. We willen de kernkwaliteit versterken door lichthinder terug te dringen.

Naast de regionale groene structuurzones streeft de gemeente naar meer en vitaal stadsgroen. Beheerbaarheid is daarbij altijd een aandachtspunt. Daar waar mogelijk willen we bereiken dat natuurontwikkeling in andere projecten wordt meegenomen. Natuurwaarden in de gemeente zijn niet altijd zichtbaar. Door goede combinaties te maken met andere projecten kunnen we natuurdoelstellingen bereiken, bijvoorbeeld het vergroten van de zichtbaarheid van natuurwaarden. Daarnaast willen we inzetten op natuureducatie. Door slimme combinaties te maken en 'natuur inclusief' te denken willen we de natuurwaarden in de gemeente versterken.

Koopstad Winschoten

Winschoten is vanouds het regionale koopcentrum van de regio Oost-Groningen. Het verzorgingsgebied bedraagt ongeveer 80.000 mensen. Deze komen behalve uit Oost-Groningen ook uit de grensregio's in Duitsland. Winschoten is, na de stad Groningen, de plaats met het meeste aantal vierkante meters retail in de provincie Groningen.

Door oorzaken zoals internetaankopen en de krimp, was er in Winschoten de laatste jaren sprake van een groeiende leegstand van winkelpanden. Het in 2013 opgestarte Actieprogramma

Versterking Binnenstad Winschoten zorgt er voor dat het kernwinkelgebied kleiner wordt. Leegstaande winkelpanden zijn herbestemd, aangekocht of gesloopt. Alles met het doel de binnenstad van Winschoten compacter te maken en aantrekkelijk te houden voor het winkelend publiek. Op deze manier willen we het centrum toekomstbestendig maken en houden.

In de openbare ruimte zijn ingrijpende maatregelen getroffen, het doel is een aantrekkelijke en veilige inrichting. Een voorbeeld hiervan is de herinrichting van de Venne en het Israëlplein. Deze projecten worden tegelijk benut om de cultuurhistorie van Winschoten zichtbaar te maken. Door de rijke historie meer zichtbaar te maken willen we de binnenstad aantrekkelijker maken.

In het Actieprogramma Versterking binnenstad Winschoten heeft het accent vooral gelegen op de versterking van de noord-zuid as tussen Klinkerplein en Stationsweg. In het vervolgprogramma willen we het accent leggen op de oost-west as tussen de Havenkade en de Vissersdijk. Projecten met een hoge prioriteit zijn de aanpak van de locatie Schönfeldplein/Langestraat en de voormalige Aldi-locatie aan de Vissersdijk. Ook de upgradering van het waterkwartier rondom de Tramwerkplaats valt onder het vervolgprogramma als ook de herinrichting en aanpak van het Schönfeldplein met waterelementen.. We willen het water terug brengen tot in het centrum. Water kan de nodige ruimtelijke samenhang geven en de watercultuur kan een aanvulling zijn op de belevings- en verblijfskwaliteit van dit deel van de stad. Daarnaast willen we de aandacht leggen op een gastvrije binnenstad voor bezoekers en consumenten en op versterking van het ondernemerschap binnen de middenstand. Ook streven we naar een voortzetting van de Stimuleringsverordening, door middel van gevelverbetering, winkelverplaatsing en transformatie van panden het kernwinkelgebied versterken.

Locaties aan de rand van de binnenstad die bijzondere aandacht zullen vragen zijn de Blauw locatie aan de Stikkerlaan en de locatie van het Sint Lucas ziekenhuis (in verband met de verhuizing van het

ziekenhuis naar Scheemda). Hier moet een functieprogramma gevonden worden dat meerwaarde geeft aan de binnenstad van Winschoten.

De Wereldbazar aan de Papierbaan in Winschoten zorgt voor de komst van een nieuw recreatief concept dat veel extra bezoekers naar Winschoten trekt. Door deze bezoekers ook naar het centrum te halen werkt dit versterkend voor de binnenstad.

Het centrum van Winschoten wordt tevens sinds jaar en dag gebruikt voor een aantal grote evenementen, zoals (Lutje) Adrillen, de Nacht van Winschoten en kermissen. Dit type activiteiten houdt het centrum van Winschoten levendig en aantrekkelijk. Vanwege het karakter van het gebied zijn hogere geluidsnormen acceptabel, onevenredige hinder moet voorkomen worden. Het Marktpllein is vanouds het uitgaansgebied van Winschoten. De gemeente en de horecaondernemers steken veel tijd en aandacht in het opwaarderen van het Marktpllein.

De sociale veiligheid in het centrum van Winschoten is een aandachtspunt. Eén van de mogelijkheden om deze te verbeteren is het stimuleren van wonen boven winkels. De voorwaarden hiervoor willen we vooraf inzichtelijk maken.

“Leefbaarheid wordt vooral bepaald door de kwaliteit van de woonomgeving en het leefklimaat en niet door de aanwezigheid van voorzieningen. Voorzieningen moeten bereikbaar zijn.”

Leefbaarheid

Demografische veranderingen zorgen er voor dat de samenstelling van de bevolking er over vijftien jaar anders uitziet. Dit kan ingrijpend zijn voor de fysieke leefomgeving, denk aan veranderingen op het gebied van inkomen, zorg, koopgedrag, participatie, vrijwilligerswerk en vrijetijdsbesteding. Leefbaarheid is een onderwerp wat prominent een uitwerking krijgt in de dorpsvisies. Op hoofdlijnen zullen we dit onderwerp daarom beschrijven. De ideeën van de dorpen op dit gebied willen we graag samen met de dorpen oppakken. Het gebiedsgericht werken kan hier een rol in spelen.

We streven naar leefbare, vitale dorpen en wijken. Dorpen en wijken waarbij inwoners betrokken zijn met elkaar en die betrokken zijn met de omgeving. De leefbaarheid in dorpen wordt steeds minder bepaald door de lokale beschikbaarheid van voorzieningen en steeds meer door de kwaliteit van de woonomgeving en door de aanwezigheid van sociaal en menselijk kapitaal. Dit kan betekenen dat op bepaalde plekken voorzieningen verdwijnen. Voorzieningen moeten echter wel bereikbaar blijven. Dit is een opgave die we samen met dorpen willen oppakken.

Bewonersinitiatieven zorgen voor een sterk effect omdat de oplossing sterk gedragen wordt. Soms kunnen deze zonder de overheid worden opgepakt en soms is een rol van de overheid nodig.

Voor de leefbaarheid in de dorpen en wijken zijn de volgende zaken van belang:

- mensen moeten prettig kunnen wonen, dat vereist investeren in kwaliteit van de fysieke leefomgeving, in de openbare ruimte, in de woningvoorraad, in veiligheid en in accommodaties
- participatie en sociale cohesie, dit vereist goede voorzieningen en het ondersteunen van vrijwilligers
- bewaken en bevorderen gezondheid inwoners
- goede voorzieningen (winkels, onderwijs, sport, recreatie, zorg) op redelijke afstand
- een goede bereikbaarheid

“In verband met het welzijn van onze inwoners houden wij een rol op het gebied van sport en gezondheid. Op een proactieve manier willen we een gezonde leefstijl bevorderen. Bijvoorbeeld door de fysieke ruimte daartoe in te richten.”

De sociale verschillen in de gemeente zijn ook ruimtelijk terug te vinden. In bepaalde delen van wijken en dorpen zijn concentraties van kwetsbare groepen te vinden. In die gebieden is een gecombineerde fysieke en sociale aanpak met een positieve insteek wenselijk. Een veilige omgeving, levensloopbestendig, waarin bewoners langer zelfstandig kunnen wonen en die de sociale cohesie bevordert, met voldoende, goede en bereikbare voorzieningen: hier liggen kansen om vanuit het

sociaal domein invloed uit te oefenen op de fysieke leefomgeving. Andersom kan de fysieke leefomgeving invloed hebben op de sociale structuur. De gemeente heeft hierbij maatschappelijke partners nodig, ook zij hebben een taak en rol in de wijk. Thema's die gezamenlijk kunnen worden opgepakt zijn: gezondheid en gezondheidsverschillen, wonen en zorg, langer zelfstandig wonen, huisvesting nieuwkomers, onderwijs/opleiding, ontmoetingsmogelijkheden, clustering voorzieningen, bereikbaarheid voorzieningen, bevordering arbeidsparticipatie en werkgelegenheid, bestrijding armoede en burgerparticipatie. Deze Omgevingsvisie heeft voor deze onderwerpen nog niet in alle gevallen een uitgewerkte visie. Preventie en vroeg signalering van problemen zijn belangrijk. Vervolgens kan de ambitie voor de toekomst gezamenlijk met andere partijen tot stand komen. Een domein overschrijdende aanpak is gewenst bij maatschappelijke vraagstukken. Bij veranderingen van de fysieke leefomgeving is oog voor de leefbaarheid van de omgeving. Leefbaarheid is een van de aspecten die meespeelt in de afweging bij ruimtelijke ingrepen.

Leefbaarheid wordt niet gevormd door de in de dorpen aanwezige voorzieningen maar door de mensen die er wonen. De inwoners zorgen voor activiteiten die leiden tot gemeenschapszin, dit zorgt ervoor dat het een aantrekkelijke plaats blijft om te wonen, werken en recreëren.

De fysieke leefomgeving heeft invloed op de gezondheid en kan hier een positieve bijdrage aan leveren. De inrichting van de leefomgeving kan mensen stimuleren tot gezond gedrag. Het kan faciliteren en voorwaarden scheppen om gezond op te groeien, gezond volwassen te blijven en gezond en vitaal oud te worden. Een park in een woonomgeving is ook direct een ontmoetingsplaats en zorgt daarnaast voor meer beweging. De gemeente wil initiatieven die hier aan bijdragen faciliteren. Er is behoefte aan kwalitatieve sportvoorzieningen. We willen in overleg met sportverenigingen, wijken en dorpen over een eventuele bundeling van voorzieningen. Andere voorbeelden waarbij de fysieke leefomgeving een kader kan bieden voor gezondheid zijn basiszorg in de wijk, anderhalvelijnszorg, e-health, speel- en sportvoorzieningen, fitnesstoestellen en ruimte voor moestuinen en voedselbossen.

De gemeente zet in op veilige en aantrekkelijke fiets- en wandelverbindingen om bewegen te bevorderen. De gemeente wil bij de inrichting van de omgeving samenwerken met betrokkenen om te komen tot een gezonde fysieke en sociale leefomgeving. Een optimale afstemming van fysieke structuren op de gewenste sociale netwerken draagt bij aan goede sociale verbanden. Het is daarom belangrijk dat de structuur van wegen, fiets- en wandelroutes, vaarwegen, kabels, digitale verbindingen en OV-verbindingen zijn afgestemd op de gewenste vervoersbehoeften en sociale contacten.

Sociale veiligheid is een thema dat raakvlakken heeft met de leefbaarheid. Een veilige leefomgeving is een kernwaarde voor onze inwoners. Het gaat daarbij om veiligheidsbeleving, leefbaarheid en fysieke veiligheid. Het bereiken en in standhouden van een veilige leefomgeving kan niet zonder samen te werken. Het uitgangspunt is dat gezamenlijke inzet meerwaarde heeft boven individuele inzet. De gemeente voert hierbij de regie. De betrokkenheid van inwoners is daarbij erg belangrijk omdat zij onderlinge problemen al zoveel mogelijk samen kunnen oplossen. Ze moeten verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen gedrag en anderen hierop aan durven te spreken.

Ook willen we het gevoel van onveiligheid onder de inwoners verkleinen. De beleving hiervan beïnvloedt het welzijn van de inwoners. Zowel op het gebied van de sociale veiligheid als op het gebied van de fysieke veiligheid moet dit aspect aandacht krijgen. De mate waarin mensen betrokken zijn bij maatschappelijke verbanden is ook van invloed op de veiligheid. Vergroting van de sociale cohesie kan hier een positieve bijdrage aan leveren.

Voorzieningen

Verspreid over de kernen en woongebieden komt een groot aantal voorzieningen voor. Sommige dorpen hebben te maken met een teruglopend voorzieningenniveau.

‘Creëer experimentele werkplaatsen in leegstaande winkelpanden.’

- themabijeenkomst Ruimte voor pionieren -

De voorzieningen staan onder druk. Het is daarom belangrijk dat de lokale verbindingen en het gebiedsgebonden relatienetwerk goed zijn. De bereikbaarheid van en naar de dorpen met het openbaar vervoer zijn belangrijker geworden. Vanuit Winschoten moet een goed busnetwerk

aanwezig zijn voor de bereikbaarheid vanuit de dorpen. Voor de woongebieden betekent dit dat de voorzieningen die niet aanwezig zijn in het eigen dorp, maar wel in een ander dorp, goed bereikbaar moeten zijn. Deze ontwikkeling maakt het steeds belangrijker na te denken over hoe voorzieningen bereikbaar blijven voor inwoners met een beperkte actieradius en zonder sociaal netwerk evenals mensen met een (fysieke) beperking. Een mogelijkheid is om mobiliteitsstromen te combineren. Ontwikkelingen op dit gebied gaan snel en zorgen voor efficiëntie. Bij de aanbesteding van publiek vervoer wordt een combinatie gemaakt met het openbaar busvervoer.

Goed primair onderwijs vinden we belangrijk en ook willen we binnen de gemeente vervolgoopleidingen aanbieden. Samenwerking met het bedrijfsleven is daarbij belangrijk zodat het onderwijs aansluit op de werkgelegenheid in de gemeente.

Recreatie in Oldambt, van het Blauwe hart tot Kuurvesting Bad Nieuweschans

Oldambt is erg aantrekkelijk als gebied om te recreëren. Het heeft veel te bieden aan verschillende doelgroepen. Bijvoorbeeld wellness, vaartoerisme, de Dollard, binnenstad Winschoten en rust en ruimte in het open cultuur- en dijkenslandschap. Het gaat om een beleving van de graanrepubliek.

‘Van rust en ruimte kun je niet leven.’

- themabijeenkomst Jongste watergemeente -

Er zijn drie speerpunten waar we op het gebied van recreatie en toerisme met name op inzetten. Dat zijn: de binnenstad van Winschoten, Blauwestad en Bad Nieuweschans.

De mogelijkheden om te overnachten in Oldambt zijn divers. Er zijn onder andere hotels, bed en breakfasts en campings. In 2016 zijn er 76.000 overnachtingen in de gemeente geweest. Dit is een groei van 5% ten opzichte van 2015.

Sinds 2005 is de gemeente een belangrijke toeristische trekker rijker. Het Oldambtmeer ligt centraal in de gemeente Oldambt en vormt daarmee het recreatieve hart van de gemeente.

In 2015 is het Oldambtmeer door middel van de noordelijke vaarverbinding aangesloten op het noordelijke vaarcircuit. Het vormt de motor voor meer ontwikkelingen in de gemeente op toeristisch, ecologisch en maatschappelijk gebied.

Het Oldambtmeer, met een oppervlakte groter dan het Sneekmeer, biedt ruimte voor vele vormen van watersport. Aan de noordzijde bij Midwolda bevindt zich een haven met voorzieningen. Ook is hier een groot zandstrand met ligweide aanwezig. In het deelgebied Het Havenkwartier is eveneens een haven aanwezig. Ook hier is een kleinschalig strand aanwezig. Er is ruimte voor nieuwe concepten die de aantrekkelijkheid van het meer versterken.

Vanuit het Oldambtmeer lopen diverse verbindingen in alle richtingen. Het meer is daarmee verbonden met verschillende vaarcircuits in het noorden en het zuiden. Toch zijn er nog mogelijkheden om de aansluitingen op het provinciale netwerk te verbeteren en het recreatievaarnetwerk nog aantrekkelijker te maken. Een oostelijke vaarverbinding richting Duitsland en een vaarverbinding van Beerta via Ganzedijk naar Nieuwe Statenzijl zijn wensen. Veel kernen hebben een adres aan het water. De recreatieve betekenis van het water voor deze kernen neemt nog steeds toe. Daar waar dat nog niet het geval is, willen we het water meer beleefbaar maken door die dorpen ook aan het water te adresseren. De vaarverbindingen zorgen voor kansen voor nieuwe ontwikkelingen, hier kunnen initiatieven ontstaan. Voor de dorpen zorgt een adres aan het water voor een impuls voor het dorp.

“We zijn een gastvrije gemeente. We willen de verblijfsduur van bezoekers verlengen door de verblijfskwaliteit te verhogen. Onze inwoners profiteren daar ook van.”

De agro toeristische ontwikkeling in de gemeente biedt kansen voor extra recreatie aanbod.

Voorbeelden hiervan zijn verkoop van streekproducten aan huis, campings bij boerderijen, groepsaccommodaties in leegstaande en van functie veranderende boerderijen en rustpunten voor fietsers op locaties in het buitengebied.

Festivalgemeente

De gemeente kent een aantal (culturele) festivals die veel publiek trekken en positief gewaardeerd worden door de bezoekers. Bezoekers komen zowel van binnen als buiten de gemeente. Cultuur werkt verbindend en versterkt daarmee de leefbaarheid. Het draagt bij aan de economie en een positieve beleving van

het gebied. Het is een manier om mensen kennis te laten maken met onze gemeente en zorgt op die manier voor ambassadeurs. Dit willen we vasthouden, we willen ruimte bieden voor initiatieven en tegelijkertijd de overlast beperken. Er zijn richtlijnen nodig om bijvoorbeeld de milieubelasting te beperken en de veiligheid te waarborgen. Vanuit de organisaties is meer ruimte gewenst in deze richtlijnen. Er is een flexibele opstelling nodig met voldoende garanties voor de omgeving. We willen onderzoeken op welke manier we dit soort initiatieven makkelijker mogelijk kunnen maken.

‘De unieke rust en ruimte kan als inspiratie dienen voor kunstenaars.’

- themabijeenkomst Jongste watergemeente -

We zijn een gastvrije gemeente, de rust en ruimte is een inspiratiebron. Er is behoefte aan ruimte voor tijdelijke projecten. Fysieke ruimte, maar ook ruimte in regelgeving. Culturele concepten zijn soms in strijd met gemeentelijke regels terwijl het concept wel een positieve bijdrage levert. Culturele initiatieven hebben vaak een uniek karakter waardoor standaard regels lastiger toepasbaar zijn. Voorbeelden van dit soort projecten zijn tijdelijke bewoning van (leegstaande) panden ten behoeve van ‘artist in residence’ of tijdelijke kunstobjecten zoals een paviljoen van pallets en een hennephuis. We willen onderzoeken hoe we dit mogelijk kunnen maken zonder lange (vergunning)procedures te moeten volgen.

‘Cultuur is allesomvattend en werkt verbindend.’

- themabijeenkomst Jongste watergemeente -

We werken samen met maatschappelijke partijen en onderwijs aan de ontwikkeling van cultuur. De samenwerking met en van cultuurorganisaties onderling kan nog versterkt worden. Op die manier kunnen gezamenlijke initiatieven tot stand komen.

Doorkruisbaarheid van het buitengebied

We streven naar verhoging van de verblijfskwaliteit in de gemeente. Zowel in de dorpen als in het buitengebied. We willen het dagrecreatief medegebruik in het buitengebied stimuleren. Dit willen we doen door mee te werken aan uitbreiding van de toeristisch-recreatieve infrastructuur. Landbouw is onderdeel van de beleving van het landschap en draagt bij aan de diversiteit van het landschap. We willen dit goed zichtbaar maken. Op dit moment is het buitengebied vaak nog op weinig plaatsen doorkruisbaar voor recreatief gebruik. Er zijn goede combinaties te maken op basis van de bestaande structuur. Bij de inrichting van deze infrastructuur moet rekening worden gehouden met demografische en technische ontwikkelingen die om een andere inrichting vragen. Bijvoorbeeld vergrijzing en de toename van elektrische fietsen.

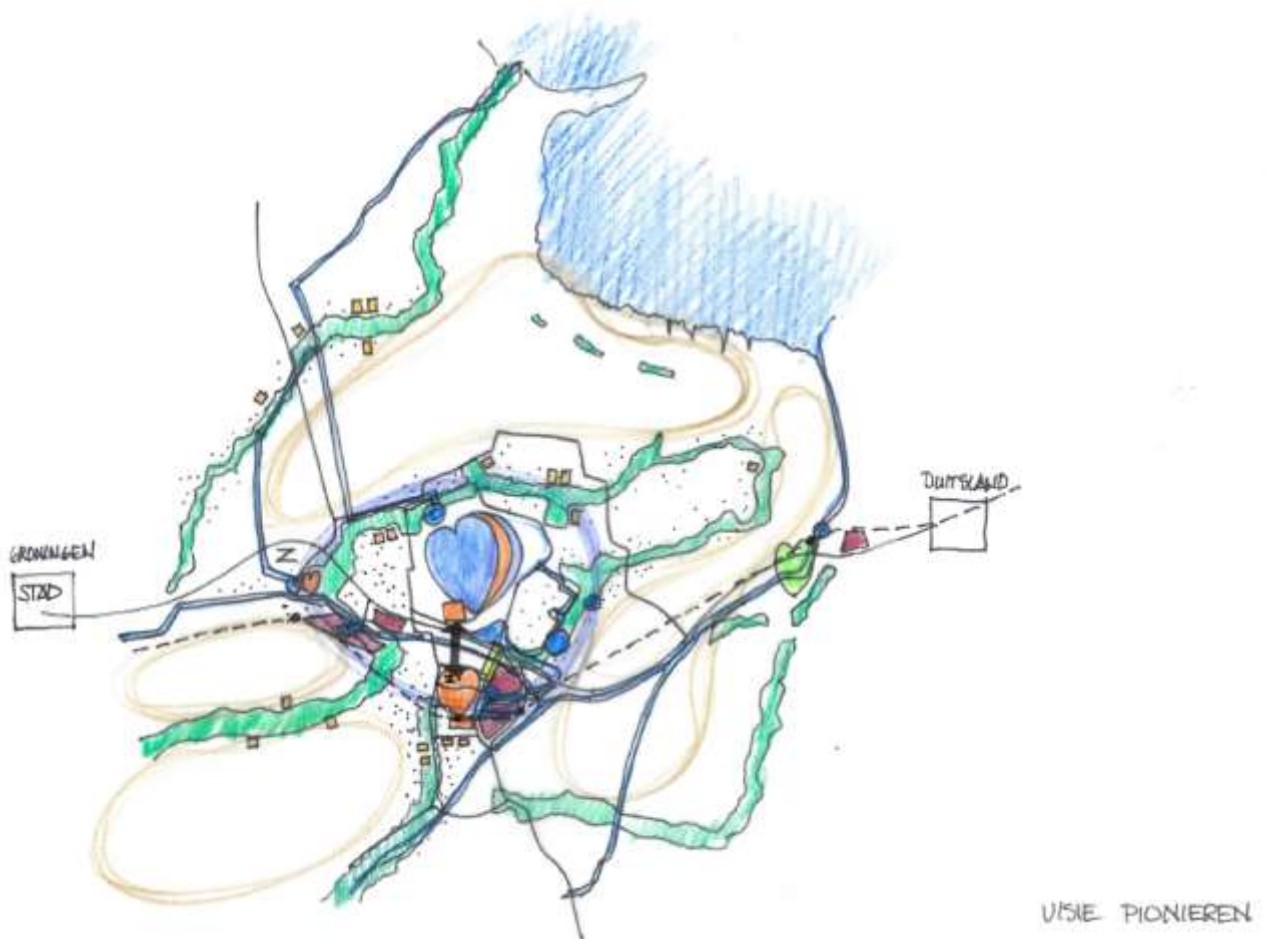
4.3 Ruimte voor pionieren

De gemeente Oldambt is een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Er is veel ruimte in de gemeente. Deze ruimte wordt door inwoners gekoesterd als kwaliteit. Ruimte biedt daarnaast ook kans voor nieuwe initiatieven.

De gemeente heeft een goede ligging aan de A7, hierdoor is een uitstekende verbinding aanwezig die zorgt voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven. Dit vestigingsklimaat willen we versterken. Er liggen met name kansen op het gebied van energie, technologie en gezondheid.

Pionieren is een kenmerk voor het gebied. Eeuwenlang is er een strijd tegen het water geweest en is er nieuw land bijgekomen of teruggewonnen op de zee. Nu is er een tegenstellende beweging: er is een groot meer aangelegd waardoor land weer is ingeleverd voor water. Opnieuw komen er nieuwe ontwikkelingen in een ander landschap.

Visiekaart pionieren

Legenda

Centra middenstand
Stadscentrum Winschoten
Centrum Scheemda
Zichtlocaties stadsentree
Winschoten

Impuls Blauwe loper

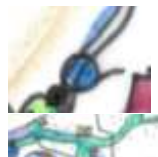
Havenkwartier Blauwestad

Blauwestad
Bijzondere woonmilieu's
Blauwestad, o.a. Ekamp

Kuurcentrum Bad
Nieuweschans

Nautisch ondernemerschap

Linten en vrijgekomen
Oldambster boerderijen
Broedplaats circulaire
economie
Cottage industrie
Energietransitie dorpen

Bedrijventerreinen
grootschalig en milieu-
gezoneerd

Industriehavens
Rensel
Eexta

Jachthavens

Landbouw in kleipolders

Landbouw in
hoogveenontginning

Landbouwverwevingsgebied
experimenten

Energiecorporaties
Energiezuinigste dorp
Nieuwolda

Samenwerkingsvormen
Blauwe lint
Bronnenbad
Winschoten 24
Onderwijs-campus
Aanleg breedband

Festivals en
ondernemerschap
Havenkwartier, Centrum
Winschoten, Hongerige Wolf,
"de Toekomst"
OZG-UMCG

Oude OZG terrein

Spoorlijn Groningen Leer

Kansen voor nieuwe functies

Op het gebied van wonen liggen naast de energietransitie ook kansen bij de veranderende woningbehoefte. We willen het woningaanbod beter afstemmen op de behoefte en wensen van doelgroepen. Inwoners willen steeds langer in hun eigen omgeving en sociale structuur blijven wonen. Er is behoefte aan kleinschalige zorg in de buurt. We willen ruimte bieden voor particulier initiatief voor (innovatieve) woonprojecten met bijvoorbeeld zorg. Voorbeelden zijn meer-generatie woningen, zelfvoorzienend wonen of een woonvorm waarbij meerdere generaties samen werken en leven. We willen hiervoor mogelijkheden bieden in de beschikbare leegstaande panden.

De gemeente heeft te maken met een krimpende bevolking, een daling van het aantal huishoudens en een afnemende woningbehoefte. Er ligt een verdunningsopgave waarbij afstemming regionaal plaats vindt. Het regionale prestatiekader en het regionaal woon- en leefbaarheidsplan Oost-Groningen geven hier invulling aan. We willen het aanbod beter afstemmen op de behoefte en wensen van doelgroepen. Mensen willen en moeten steeds langer zelfstandig wonen. Hiervoor zijn levensloopbestendige woningen nodig. Ook breedband en nieuwe technologieën kunnen een

maatschappelijke bijdrage leveren aan een leefbare omgeving. Het kan ingezet worden voor nieuwe oplossingen zoals domotica⁸ en zorg op afstand.

Bij de invulling van panden met nieuwe functies is samenwerking met partners belangrijk. Bij het realiseren van levensloopbestendige woningen speelt de aanwezigheid of bereikbaarheid van voorzieningen ook een rol.

‘Huishoudens van ouderen kunnen steeds meer levensloopbestendig worden gemaakt.’

- themabijeenkomst Jongste watergemeente -

We willen de aantrekkelijkheid van Oldambt behouden en daar waar mogelijk de woonkwaliteit verhogen. In woongebieden ligt de focus op het verbeteren en aanpassen van de bestaande woningvoorraad. Daarbij zijn duurzaamheid, aardbevingsproblematiek, aanpak slechte panden en snel internet onderwerpen voor samenwerking. Met woning corporaties worden afspraken gemaakt over huurwoningen. Bij de koopsector gaat het om vermindering van de kwalitatief slechte voorraad en het stimuleren van woningverbeteringen. Het verminderen van de kwalitatief slechte voorraad door bijvoorbeeld sloop van verpauperde panden, draagt positief bij aan leefbaarheid en sociale veiligheid. We hebben een sloopfonds wat het mogelijk maakt om mensen een compensatie te bieden bij sloop van slechte woningen. De gemeente wil hier een actievere rol in pakken, we gaan in overleg met eigenaren en willen een excessenregeling instellen om verbetering te kunnen bewerkstelligen bij buitensporige gevallen.

Daar waar karakteristieke waarden in ernstige mate worden aangetast willen we eigenaren aansporen tot verbetering.

Voor het hele buitengebied geldt dat we te maken hebben en krijgen met vrijkomende agrarische gebouwen. De gemeente heeft vooral een rol als het gaat om verpaupering, veiligheid en leefbaarheid. Herbestemming van agrarische bebouwing die zijn functie verloren heeft, is een opgave. Nieuwe invullingen dragen bij aan de economische ontwikkeling en leefbaarheid van het platteland en behoud van cultureel erfgoed. Bij nieuwe invullingen wordt rekening gehouden met bestaande agrarische bedrijven en bestaande mogelijkheden van leegstaande panden. We bieden ruime herbestemmingsmogelijkheden. Voor zover een ander gebruik van gebouwen geen afbreuk doet aan de waarden en leefbaarheid van het gebied staan wij positief tegenover initiatieven. Hierin is dus veel mogelijk, bijvoorbeeld een recreatieve invulling of kleinschalige bedrijvigheid.

Ja, mits de karakteristieke waarden en leefbaarheid van het gebied gewaarborgd zijn. Uitbreiding van voormalige bedrijfsgebouwen willen we slechts toe staan als het een beperkte uitbreiding betreft. Het in standhouden van de grote panden en specifiek Oldambtster boerderijen is kostbaar. Die situatie kan ontstaan dat we keuzes moeten maken. Beelbepalende en cultuurhistorisch waardevolle panden hebben prioriteit boven panden zonder cultuurhistorische waarde. We willen het makkelijker maken om panden te slopen die niet karakteristiek zijn of waarbij de karakteristieke waarde van het pand niet onevenredig wordt aangetast. Ook de veiligheid van de omgeving speelt hierbij een rol.

‘Stimuleer innovatie met pionierskorting.’

- themabijeenkomst Moderne graanrepubliek -

Bevordering van economische activiteiten is een belangrijk uitgangspunt voor de dorpen en wijken. Om die reden zullen we ondernemerschap stimuleren. Nieuwe functies moeten zoveel mogelijk gerealiseerd worden in bestaande panden. Ook in de woonwijken is ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid en de mogelijkheid bedrijfsvestiging aan huis. Functiemenging zorgt voor levendigheid in buurten (aanzigheid scholen, ontmoetingsplek). Er is steeds meer vraag naar kleinschalige detailhandel aan huis. Inwoners spelen in op de toeristische kracht van het gebied. Op hoofdtrout es in dorpen staan we positief tegenover deze initiatieven, dit maakt het gebied levendig. Dit wordt vormgegeven in de bestemmingsplannen en in het Omgevingsplan. Initiatieven van ondernemers willen we faciliteren. Om dit te bewerkstelligen is onder andere een Ondernemersloket ingesteld. De gemeente wil bestaande en nieuwe ondernemers begeleiden bij vraagstukken met betrekking tot de overheid. Met het Ondernemersloket is er één aanspreekpunt wat de

⁸ De integratie van technologie en diensten, ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven.

slagvaardigheid vergroot. Het ondernemersloket handelt zowel vanuit economisch als maatschappelijk perspectief. Kansen worden benut voor de totale doelgroep.

Samenwerken, binnen de regio en grensoverschrijdend

De gemeente wil de regionale en grensoverschrijdende samenwerking verder versterken. Het Oldambt heeft een belangrijke positie in de regio. Met de aangrenzende Duitse gemeenten zijn goede relaties opgebouwd. Het streven is om deze relatie in te zetten voor een goede samenwerking en om gezamenlijk ambities op te pakken. Met gemeenten uit de regio wordt samengewerkt op verschillende onderwerpen. Bijvoorbeeld op het gebied van economie, recreatie en toerisme, wonen en leefbaarheid.

“We ontwikkelen samen met Bunde een overkoepelend ruimtelijk kwaliteitskader voor initiatieven in het grensgebied.”

De binnenstad van Winschoten staat bekend als regionaal koopcentrum. Ook het ziekenhuis en andere zorginstellingen hebben een belangrijke regionale functie. Door een actieve samenwerking met bedrijven, onderwijs en omliggende gemeenten willen we gezamenlijk kansen benutten.

Samenwerkingsverbanden zijn niet alleen voor de gemeente zelf van belang, we zien dat partijen elkaar vinden. Bijvoorbeeld een samenwerking van toeristische bedrijven of een samenwerking van winkeliers voor de integratie van de fysieke en digitale binnenstad. Dit soort samenwerkingsverbanden bevorderen de ontwikkeling van de gemeente. Waar nodig, wil de gemeente hierbij faciliteren.

Energietransitie

Een belangrijk thema dat erg leeft in de gemeente is energietransitie. Tijdens een van de thema avonden werd gezegd: “Als we onze huidige energiebehoefte willen vasthouden, moeten we gaan veranderen.” De gemeente wil energietransitie stimuleren en inzetten op duurzaamheid. Dit betekent ook dat de energieconsumptie omlaag moet. Bijvoorbeeld door de woningen beter te isoleren. In 2020 willen we een energiebesparing van 20% realiseren ten opzichte van het verbruik in 1990. Als overheid zijn we bezig om onze eigen gebouwen en wagenpark te verduurzamen. Ook inwoners worden gestimuleerd om hier bewust mee bezig te zijn en hun woningen te verduurzamen. De gemeente heeft een financiële regeling om inwoners hierin te stimuleren. Met corporaties worden afspraken gemaakt over verduurzaming van huurwoningen. De energietransitie vraagt om slimme technologische oplossingen, zowel bij het opwekken van energie als het opslaan ervan.

“We willen samen met inwoners en partners het aantal duurzame energieopties vergroten en daarnaast een energiebesparing van 20% realiseren.”

Zowel huurders als particuliere eigenaren kunnen de woonlasten verlagen via bewustwording over duurzaamheid. Een coöperatieve aanpak vergroot het draagvlak en maakt het laagdrempelig om mee te doen. Door inzichtelijk te maken wat een coöperatie oplevert kunnen mensen gestimuleerd worden om mee te doen. We bieden ruimte aan initiatieven die bijdragen aan een klimaatbestendig Oldambt. In de dorpsvisies kunnen de dorpen hun ambities op dit thema vormgeven. De gemeente kan hierbij faciliteren. Nieuwolda heeft al flinke stappen gezet en profileert zich als energiezuinigste dorp van Nederland. Doel van het project is onder andere een verduurzaming van de woningvoorraad.

‘Een aandeel nemen in bijvoorbeeld windenergie creëert draagvlak.’

- themabijeenkomst Moderne graanrepubliek -

Naast energiebesparing willen we de duurzame energieopties binnen de gemeente vergroten. Met de nadruk op zonne-energie, biomassa en aardwarmte/KWO. Grootschalige windturbineparken zijn geen optie. Ons doel is om binnen onze gemeente locaties aan te wijzen om totaal 100 hectare aan zonne-energie te kunnen ontwikkelen. Zonneparken en kleine windmolens (as-hoogte tot 15 meter) vullen elkaar aan vanwege de spreiding van opwekking en constante levering. We willen ruimte bieden aan zonneparken en kleine windmolens zonder de landschappelijke waarden aan te tasten.

Voor kleine windmolens op agrarische erven, zonnepanelen op daken en binnen stedelijk gebied zijn mogelijkheden opgenomen binnen de geldende ruimtelijke regels.

In hoofdstuk drie is de landschappelijke gelaagdheid van de gemeente beschreven. Er zijn vier ontginningen geweest die herkenbaar zijn in het landschap. Met de vraag naar zonneparken, al dan niet in combinatie met kleine windmolens, is een 'vijfde ontginning' naar een energielandschap aan de gang. De ruimte voor energie en water neemt toe. Ook de ondergrond speelt een rol. Er wordt energie uit gas gewonnen en bovengronds komen zonnepanelen en kleine windmolens eraan.

De gemeente ziet die vijfde ontginning als een kans om de leefbaarheid verder te verbeteren en gewetensvol vorm te geven aan een veranderend landschap. We vinden het daarom belangrijk dat de inpassing van zonneparken en kleine windmolens aan die zichtbaarheid van de vijf ontginningslagen moeten bijdragen. De nieuwe ingrepen mogen het landschap wel veranderen maar niet overheersen omdat andere belangen zoals toerisme, leefbaarheid, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit een belangrijke rol moeten blijven spelen.

'We moeten als gebied proberen voorloper te zijn.'

- themabijeenkomst Jongste watergemeente -

We ondersteunen nieuwe technieken die bijdragen aan duurzaamheid en energietransitie. Er kan bijvoorbeeld onderzocht worden of water op innovatieve wijze een bijdrage kan leveren. Bij nieuwe technieken moet aandacht zijn voor de kernwaarden, bijvoorbeeld veiligheid.

Landbouw

De agrarische sector is beeldbepalend voor onze gemeente. Een groot deel van het grondgebied is in gebruik voor de landbouw en dit zal de komende jaren niet veranderen. Daarnaast is het maatschappelijk gezien van belang. De kleine kernen zijn sterk verweven met het buitengebied. Kenmerkend voor het Oldambt is dat het merendeel van de bedrijven relatief grote landbouwbedrijven zijn.

Technologische ontwikkelingen, biobased economy, breedband, precisielandbouw en andere innovaties zullen de komende jaren een grote rol spelen. Het aantal agrarische bedrijven neemt af en de resterende bedrijven worden groter. Omdat het aantal agrarische bedrijven gaat afnemen, zal een aantal agrarische bedrijven de komende periode een keuze maken voor functieverandering.

Schaalvergroting is mogelijk voor grondgebonden landbouw. Agrarische bouwblokken mogen vergroot worden mits de landschappelijke waarden niet worden aangetast en de plannen goed in het landschap worden ingepast. Grotere bouwpercelen dan vier hectare zijn niet toegestaan.

Uitbreidingen tot vier hectare zijn mogelijk waarbij onder andere de landschappelijke inpassing een onderwerp van gesprek is. Deze kaders zijn vastgelegd en worden gehandhaafd. Wij willen toewerken naar flexibelere bouwblokken. Dit zijn grotere bouwblokken waarbij de maximale oppervlakte aan bebouwing wordt begrensd, dit zorgt er voor dat de ondernemer meer ruimte krijgt om binnen een bepaalde oppervlakte, zijn plannen te realiseren.

Nieuwe intensieve veehouderij bedrijven worden niet toegestaan. De bestaande intensieve veehouderijbedrijven mogen het aantal dieren blijven houden waarvoor ze op dit moment een vergunning hebben, maar uitbreiding van het aantal dieren is niet toegestaan. Om concurrerend te blijven is het nodig dat deze bedrijven zich, onder voorwaarden, kunnen aanpassen aan de eisen, die internationale concurrentie en de samenleving aan hen stellen. Uitbreiding van stalvloeroppervlakte mag alleen als dit het welzijn van de dieren ten goede komt.

Voor mestopslag wordt eerst gekeken naar de mogelijkheden binnen of direct aansluitend aan het agrarische bouwblok. Als dit niet mogelijk is dan kan, onder voorwaarden, gekeken worden naar een veldkavel.

De omstandigheden in het Oldambt zijn ideaal voor hoogwaardige landbouwproductie. Ontwikkelingen om rekening mee te houden zijn bijvoorbeeld veenoxidatie en verzilting. De sector is voorbereid om op deze ontwikkeling in te spelen. Er wordt bijvoorbeeld onderzoek gedaan naar het verbouwen van andere gewassen. We willen ruimte bieden voor experimenten die inspelen op deze ontwikkelingen. Bij voorkeur met een integrale benadering zodat meerdere doelen bereikt worden. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van slib.

Voor de landbouw zijn drie typering van gebieden te onderscheiden waarvoor verschillende visies gelden voor de toekomst. Wij willen hiermee de agrarische en landschappelijke identiteit behouden, en een goede toekomst bieden voor de agrarische sector en de leefbaarheid op het platteland.

‘Gebruik slib uit de Dollard voor bemesting in plaats van kunstmest.’

- themabijeenkomst Ruimte voor pionieren -

Landbouw in de kleipolder

Het noordelijke deel van de gemeente Oldambt wordt gevormd door de grootschalige kleipolders. In dit gebied is grondgebonden landbouw de hoofdfunctie. Andere voorkomende functies, zoals wonen, niet-agrarische bedrijvigheid en recreatie zijn ondergeschikt. Het behoud van de grootschalige openheid in de polders is een belangrijke voorwaarde bij ontwikkelingen.

Landbouw is onderdeel van de beleving van het landschap en draagt bij aan de diversiteit van het landschap. We willen daarom het dagrecreatief medegebruik in dit gebied stimuleren. Dit willen we doen door mee te werken aan uitbreiding van de toeristisch-recreatieve infrastructuur. In paragraaf 4.3 wordt daar dieper op ingegaan.

Landbouw in hoogveenontginning

Het gebied ten zuiden van Westerlee kenmerkt zich door grote percelen voor landbouw in een meer besloten landschap. Het leent zich daarom in het bijzonder voor experimenten met andere vormen van landbouw dan veeteelt en akkerbouw. Herstel en versterking van het landschap is belangrijk in dit gebied. Binnen dat kader kunnen ontwikkelingen plaatsvinden, rekening houdend met de reeds aanwezige functies.

‘Streekproducten betekenen kansen voor de lokale economie.’

- themabijeenkomst Ruimte voor pionieren -

Landbouwverwevingsgebied

Er zijn ook bedrijven die niet mee gaan in de innovatieve agrarische ontwikkelingen en zich richten op een verbreding van de bedrijfsactiviteiten.

In de linten is vermenging van functies mogelijk, bijvoorbeeld (dag)recreatieve activiteiten. Er liggen kansen bij trends op het gebied van gezondheid, streekproducten en eerlijke producten.

Blauwestad

Met Blauwestad is destijds een gedurfd concept ontwikkeld om het gebied een kwaliteitsimpuls te geven om daarmee de sociaal-economische situatie in het gebied te verbeteren. Het Oldambtmeer is gegraven en daaromheen zijn verschillende woonsferen ontwikkeld, waarin bewoners hun eigen nieuwe woning kunnen realiseren.

Het Oldambtmeer zorgt voor een verbindend element tussen verschillende kernen. Om het Oldambtmeer en Blauwestad ligt een ring van kernen, Scheemda, Midwolda, Oostwold, Finsterwolde, Beerta en Winschoten. Ieder heeft zijn eigen identiteit, water is wat ze met elkaar verbindt. Samen vormen ze een aantrekkelijk gebied. Om dit te versterken kunnen de dorpen zich richting het water ontwikkelen. Binnen de dorpenring heeft Blauwestad ook een eigen identiteit.

Blauwestad wordt gekenmerkt door de uniciteit van het project. Het water heeft een dominante positie, alle functies zijn geadresseerd aan het water. Binnen Blauwestad is een differentiatie van verschillende woon- en werkmilieus aanwezig.

Woongebied het Riet heeft een andere belevingswaarde dan bijvoorbeeld de Wei. De identiteit van de woongebieden is beschreven in de verschillende beeldkwaliteitsplannen, de belevingswaarde die hiermee samengaat, geeft differentiatie aan het gebied.

Het gebied rond het Noordereinde is een gebied dat nog niet aansluit bij de identiteit van de ring Blauwestad. Hier ligt een ontwerpopgave.

Kerngedachte

De volgende kerngedachten gelden voor dit gebied:

- Doorontwikkelen uniciteit van Blauwestad
- Het waterrijk natuurlandschap is dominant
- Hoogwaardigheid (in deelgebieden)
- Alle functies adresseren aan het water
- Blauwestad is complementair aan de dorpenring
- Verbinding van en naar Winschoten, dorpenring en omgeving is belangrijk
- Duurzaamheid
- Ruimte voor experimenten

Ruimte voor differentiatie en ontwikkeling

Kenmerkend voor Blauwestad is de differentiatie in woon/werkmilieus. Functiemenging kan deze differentiatie bevorderen. Functiemenging draagt met name in het Havenkwartier rondom de haven bij aan het toeristisch profiel. Voorzieningen in het gebied zijn complementair aan voorzieningen in de omliggende dorpen. Initiatiefnemers worden uitgedaagd om de kernkwaliteit van het totale gebied te versterken en een aanvulling te bieden op bestaande voorzieningen.

Er is ruimte voor experimenten, hiermee kan goed ingespeeld worden op vragen uit de markt. Ook hiervoor geldt dat deze moeten passen bij de identiteit van het woongebied. Een experiment met meer stedelijke bouw past bij de haven, het centrum van Blauwestad, maar niet bij het Riet waar natuurlijke elementen als water en rietkragen de beleving bepalen. Een nieuwe woonvorm waarbij natuurbeleving centraal staat past weer beter in een ander gebied. Experimenten moeten bijdragen aan de uniciteit van het gebied, het experiment moet uniek zijn in de gemeente en mag ook nog niet in Blauwestad voorkomen. Bij experimenten kan tevens gedacht worden aan collectieve samenwerkingen op verschillende terreinen, bijvoorbeeld op het gebied van energie, wonen of natuurbeheer.

Blauwestad biedt ruimte aan nieuwe toeristische ontwikkelingen. Ook hiervoor geldt dat het moet bijdragen aan de identiteit van het gebied, de openbare oriëntatie vanaf het water is belangrijk. Traditionele toeristische voorzieningen die geen rekening houden met de kerngedachten, passen niet in Blauwestad.

Blauwestad is als woongebied aanvullend op wat de dorpen te bieden hebben. Door dit extra aanbod is het mogelijk om wegtrekkende inwoners alsnog vast te houden in het gebied, of terug te laten komen. Nieuwbouwplannen in Blauwestad mogen niet ten koste gaan van ruimte voor nieuwbouw in de dorpen.

Bekendheid Blauwestad als uniek gebied

Veel mensen denken bij Blauwestad aan een plan voor woningbouw. Het gebied heeft echter veel meer te bieden, het is gebiedsontwikkeling op een grote schaal. We zijn op zoek naar een verbeelding van het unieke karakter. Voorbeelden voor begripsaanduidingen die kunnen helpen bij de juiste verbeelding van de uniciteit van Blauwestad zijn: Pura Vida, sprankelend meer, bruisend en actief. Bijbehorende thema's zijn sport, gezondheid en vitaliteit. Een iconisch landmark (fietsbrug de Blauwe loper) kan ondersteunend werken bij deze verbeelding van deze uniciteit.

Blauwe loper en Havenkwartier

Voor Blauwestad geldt dat de voorzieningen in de omliggende kernen aanwezig zijn, de verbinding daar naartoe moet goed zijn. Het Havenkwartier is het hart van het recreatieve gebied.

De verbindingen van en naar dit gebied moeten goed op orde zijn. Het gaat dan om vaarverbindingen met Winschoten, de Waddenzee en ook de Oostelijke vaarverbinding.

Een wezenlijke langzaam verkeersverbinding loopt als “hartlijn” vanaf Pekela naar Winschoten-Zuid, onder het spoor door, langs het station en het centrum van Winschoten naar Blauwestad. Een belangrijke ontbrekende schakel in deze verbinding is de fietsbrug de Blauwe loper, als route verder naar het noorden.

Bedrijventerreinen

In de gemeente Oldambt zijn drie bedrijventerreinen aanwezig, te weten in Scheemda/Heiligerlee, Winschoten en Bad Nieuweschans. Deze terreinen zijn voor grootschalige, milieu gezonde bedrijven. In de overige kernen en in het buitengebied zijn voornamelijk kleine bedrijven aanwezig met beperkte milieugevolgen. De bedrijventerreinen in Winschoten zijn bovenregionale bedrijventerreinen en hebben binnen Oldambt een regionale functie voor bedrijven uit diverse sectoren. Bedrijven met gevaarlijke stoffen moeten bij voorkeur hier gevestigd worden. Voor het industrieterrein in Winschoten geldt nog de bijzonderheid dat hier sprake is van een (geluid-)gezonde industrieterrein. Dit is een gevolg van de destijds geldende regelgeving voor de mogelijke vestiging van bedrijven in de hoogste milieucategorieën (voorheen categorie A-bedrijven genoemd). Wij gaan onderzoeken of er nog meerwaarde is verbonden aan het hebben van een geluidszone voor het bedrijventerrein in Winschoten of dat deze kan komen te vervallen.

Bedrijven in een milieucategorie hoger dan categorie twee passen het beste op een bedrijventerrein en kunnen zich vestigen op één van de bestaande bedrijventerreinen. Vestiging buiten deze bedrijventerreinen is slechts mogelijk in bijzondere omstandigheden waarbij een maatwerkbenadering noodzakelijk is.

Onze bedrijventerreinen zijn een aantrekkelijke vestigingsplaats voor nieuwe en bestaande ondernemers en bedrijven. De gemeente is goed toegankelijk via weg-, spoor- lucht- en waterverbindingen. De gemeente ligt goed gesitueerd aan de hoofdinfrastructuur. De ligging aan de A7 en de toeleidende rondwegen en verbinding met het spoor zijn goed. Vanaf Oldambt ben je in dertig minuten in de stad Groningen.

Wonen op bedrijventerreinen vindt op dit moment nog plaats. Dit leidt of kan leiden tot belemmeringen in de bedrijfsvoering van bestaande of nieuwe bedrijven. Daar waar geen sprake is van een bedrijfswoning kan geen nieuwe bedrijfswoning worden toegevoegd. Alleen op het terrein Eextahaven III zijn nieuwe combinaties van werken en wonen mogelijk. Op de bedrijventerreinen ligt een kans met betrekking tot het thema duurzaamheid.

De gemeente Oldambt heeft een focus op vestiging van het midden- en kleinbedrijf. Enerzijds vanuit het oogpunt van werkgelegenheid waarin met name het midden- en kleinbedrijf een belangrijke rol speelt, anderzijds vanuit het oogpunt dat met name voor dit type bedrijven onze bedrijventerreinen geschikt zijn. Op dit moment is er nog voldoende ruimte beschikbaar op onze bedrijventerreinen. Mocht dit ineens ingevuld worden dan zullen we zoeken naar een uitbreiding van bedrijventerrein bij Winschoten.

Als een bijzonder bedrijf willen we aanduiden het vliegveld Oostwold met een zakelijk en een recreatief karakter. De gemeente hecht belang aan deze voorziening. Voor eventuele uitbreiding is een maatwerkbenadering nodig met in acht neming van de kaders van deze visie.

Voor wat betreft vraagstukken die spelen op het gebied van locaties voor bedrijventerreinen en detailhandel geldt dat dit regionaal wordt afgestemd.

Middenstand en kansen voor werkgelegenheid

Winschoten is de koopstad voor de regio en ook in Scheemda is een centrum aanwezig met winkels in verschillende branches. De centra vervullen daarmee een belangrijke economische kracht die we willen beschermen en versterken. Dit kan door de introductie van nieuwe winkelconcepten, nieuwe terrasvoorzieningen, nieuwe horecaformules en het verhogen van de belevingskwaliteit. Om de veelzijdigheid te versterken zoeken we naar nieuwe publiek aantrekkende functies, initiatieven op dit gebied moedigen we aan. Door verschillende partijen actief met elkaar te verbinden (retailers, bedrijven, onderwijs en maatschappelijke instellingen) kan synergie ontstaan en kunnen nieuwe initiatieven groeien.

Het gemeentelijk beleid is gericht op behoud en versterking van de werkgelegenheid. Nieuwe technologie biedt kansen voor de economische ontwikkeling van de gemeente. Ontwikkelingen zoals digitalisering, robotisering en 3D-printing zorgen ervoor dat bedrijven de productie dicht bij de eindgebruiker positioneren (re-shoring). Dit biedt kansen voor nieuwe (hoogwaardige) industrie en nieuwe werkgelegenheid.

‘Zet in op overal goed en snel internet.’

- themabijeenkomst Ruimte voor pionieren -

Een goede internetverbinding is noodzakelijk voor de maatschappelijke en economische ontwikkeling van de gemeente. Breedband is essentieel voor een goede bereikbaarheid. Innovatie in de digitale wereld gaat snel, er komen steeds meer digitale producten die het dagelijks leven vergemakkelijken en aantrekkelijker maken. De aanwezigheid van snel internet maakt het voor bedrijven interessant om zich in onze gemeente te vestigen. Het is een betekenisvolle investering voor de economie. Net als aardbevingsbestendig en duurzaam bouwen is dit een positieve stimulans voor de werkgelegenheid. In samenwerking met inwoners willen we ons voorbereiden op de mogelijkheden die de toekomstige digitale infrastructuur ons te bieden heeft. De implementatie van de Omgevingswet zien wij als kans om nieuwe digitale producten en diensten te ontwikkelen. Thema's als energieneutraal Nieuwolda, het ondernemersloket en gebiedsgericht werken worden hierbij betrokken.

“Snel internet is in deze tijd essentieel, het is onlosmakelijk verbonden met de infrastructuur. Wij zijn bereid om onze proactieve en faciliterende aanpak te intensiveren.”

Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid is een belangrijk toetsingskader bij nieuwe initiatieven. We kijken daarbij naar de kans en het effect van risico's die nieuwe initiatieven met zich mee brengen. We willen de omgevingsveiligheid verhogen. Hoe hoger de kans op een inbreuk van veiligheid, hoe hoger de feitelijke aantasting van de veiligheid zal zijn. Daarnaast is er aandacht voor het effect van eventuele risico's. Uitgangspunt is dat we inwoners willen beschermen en in het bijzonder de minder zelfredzame inwoners. Bij de realisatie of uitbreiding van nieuwe functies is dit een belangrijk toetsingskader.

Bodem

De gemeente streeft naar duurzaam gebruik en behoud van de bodem en ondergrond. Bij nieuw gebruik van de bodem moet worden afgewogen welk gebruik, waar en onder welke voorwaarden, kan worden toegestaan. De bodem heeft verschillende functies, het geeft ons informatie over de historie, het levert energie en grondstoffen en is drager van verschillende functies en activiteiten. De bodem is daarmee op veel manieren van belang voor onze gemeente. We willen de bodem goed beschermen en er duurzaam mee omgaan. Dit houdt in dat de bodem beschermd wordt waar nodig en gebruikt wordt op een manier dat dit in de behoeften van nu en toekomstige generaties kan voorzien. We willen milieubelasting beperken door hergebruik van grond en baggerspecie.

De bodem moet geschikt zijn voor toekomstige functies die daarop geprojecteerd zijn. Op het gebied van bodem liggen enkele kansrijke thema's zoals energie. Bijvoorbeeld de her- en doorontwikkeling van zoutkoepels en gasvelden.

Hiervoor geldt dat we pas een afweging kunnen maken als alle aspecten goed in beeld zijn (bijvoorbeeld: draagvlak, risico's, veiligheid, milieuwinst, economisch belang).

De gaswinning in de provincie Groningen zorgt voor negatieve effecten en schade aan bouwwerken. Bodemdaling en aardbevingen zorgen voor veiligheidsrisico's, schade, nadeel en verlies aan economisch perspectief in onze gemeente. De kwaliteit van de leefomgeving verslechtert hierdoor. Binnen de gemeente Oldambt zijn de gevolgen duidelijk zichtbaar, er zijn een aantal zwaar beschadigde panden en er is onzekerheid bij bewoners. Wat de effecten zijn op het woon- en leefklimaat voor de inwoners van dit gebied is op dit moment nog niet compleet duidelijk. De ontwikkelingen en onderzoeken volgen wij nauwlettend en kritisch. We willen dat regelingen die in andere aardbevingsgemeenten gelden, ook bij ons van toepassing zijn. Schade moet gelijkwaardig worden behandeld. Gezamenlijk met partners streven we naar een verlaging van de gaswinning. Veiligheid staat daarbij voorop. Belangrijk is dat inwoners goed gefaciliteerd (technisch en sociaal) worden bij problemen die zij ondervinden door de gevolgen van de aardgaswinning. We gaan een vaste contactpersoon aanstellen.

5. Uitvoering

In dit hoofdstuk is een aanzet opgenomen voor een uitvoeringsagenda die inhoud geeft aan de visie. Het woord aanzet geeft aan dat uitwerking nodig is en dat is direct de eerste opgave.

5.1 Centrale opgaven

Er zijn twee algemene opgaven in de visie aangeduid.

- Uitgangspunt is het gebiedsgericht werken om inwoners en organisaties meer verantwoordelijkheid te kunnen geven. De focus ligt daarbij op samenwerking en verbinding. Overigens wordt dit in de visie verbreed naar externe relaties. Voor de dorpen en wijken wordt veel belang gehecht aan het opstellen van dorps- en wijkvisies. Afstemming op onderdelen van de Omgevingsvisie met die dorps- en wijkvisies is essentieel.
- Verdere implementatie van de visie met de maatwerkbenadering als basis. Hierbij zal er ook aandacht zijn voor aanwijzingen voor het participatieproces.

Verder willen we aanhalen dat een aantal algemene beginselen uit de Omgevingswet (zie onder andere artikel 23.6) voortvloeit waarmee rekening moet worden gehouden.

- Voorzorgbeginsel (nemen van maatregelen om negatieve gevolgen te voorkomen).
- Preventief handelen (voorkomen is beter dan herstellen).
- Brongerichte maatregelen (aankpak bij de bron).
- Veruiler betaalt (veroorzaker betaalt de rekening).

Deze algemene beginselen zijn een uitgangspunt, ook bij de uitvoering.

Daarnaast hebben wij uit de visie een aantal centrale opgaven gedestilleerd voor de drie ambities.

Opgaven Eigentijdse, duurzame graanrepubliek.

- Voor de identiteit van het Oldambt is een aantal kernwaarden van belang. Die kernwaarden worden in stand gehouden en worden, zo mogelijk, versterkt bij ontwikkelingen.
- Mobiliteit: het scala aan verbindingen op peil houden en zo nodig verbeteren. Specifieke aandacht wordt gevraagd voor de Blauwe Roos, de Rondweg Finsterwolde en de bereikbaarheid centrum Winschoten. Nadere uitwerking dient plaats te vinden in een programma Mobiliteit.
- Met inachtneming van de factor aantrekkelijkheid is het zaak in te spelen op klimaatveranderingen door de aanleg van robuuste systemen voor de opvang van water.
- Een sociale gemeente streeft naar verbetering van de economische vitaliteit en stimulering van de werkgelegenheid. Bij de zorg staat stimulering van zelfredzaamheid en mantelzorg voorop. Waar nodig vindt ondersteuning plaats.

Opgaven Water- en natuurgemeente.

- Voor een betere beleving worden natuurwaarden geïntensiveerd en beter bereikbaar gemaakt.
- Versterking binnenstad Winschoten.
- Sterven naar leefbare, vitale dorpen en wijken. Veilige omgeving, bereikbaarheid van voorzieningen en sociale cohesie zijn belangrijke randvoorwaarden.
- Streven naar gezond gedrag door stimulering en inrichting van de fysieke ruimte daartoe.
- Uitbouw recreatieve verbindingen, onder meer voor varen en de doorkruisbaarheid van het buitengebied.
- Stimulering en flexibiliteit ten opzichte van festivals en andere culturele initiatieven.

Opgaven Ruimte voor pionieren.

- Focus op de aanpassing van de bestaande woningvoorraad op behoefte en wensen met aandacht voor kwaliteit en ruimte voor innovatieve concepten.
- Ruimte voor economische activiteiten in bestaande panden met een voorrang voor karakteristieke panden.
- Vergroten van het aantal duurzame energieopties en een verdergaande energiebesparing.
- Behoud agrarische en landschappelijke identiteit met als een basis een onderscheid van de gebieden (kleipolder, hoogveenontginning, verwevingsgebied).
- Doorontwikkeling uniciteit Blauwestad in relatie tot Winschoten en de dorpenring.

- Ruimte bieden en behouden voor bedrijven op de bestaande bedrijventerreinen.
- Ruimte bieden voor nieuwe technologie met als speerpunt intensivering van een proactieve en faciliterende aanpak door de aanleg van snel internet.
- Aandacht voor de aardbevingsproblematiek.

5.2 Prioritering

De opgaven zijn gedeeltelijk onderdeel van lopende processen of ingebed in bestaande projecten. We kunnen de volgende noemen.

- Programma's Gebiedsgericht werken, Omgevingswet, Dienstverlening en Ontwikkelen en Bezuinigen,
- Zaken als de Blauwestad, Vervolg Actieprogramma Binnenstad, Invoering Breedband, Uitvoering Akkoord van Westerlee, uitvoering Beleidsplan Recreatie en Toerisme.

Met de visie wordt deels aangesloten bij deze lopende zaken en deze blijven een eerste prioriteit. Wel is er sprake van enige verschuiving op accenten, bijvoorbeeld de intensivering van de aanpak van internet.

Daarnaast wordt het belang onderkend van een aantal uitwerkingen.

- Programma Mobiliteit
- Programma Natuur.

Er is verder nog een aantal onderwerpen, dat gedurende proces vaak naar voren is gekomen en waar uitdrukkelijk prioriteit voor is gevraagd. Dit zijn:

- Energietransitie
- Aardbevingsproblematiek
- Economische vitaliteit
- Leefbare vitale dorpen en wijken
- Gezondheid
- Recreatie

Tot slot wordt het belang van een complete uitwerkingsagenda onderkend.

g e m e e n t e
O l d a m b t

